8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo — Cena 250 lir — Leto XXXV. Št. 152 (10.371) — TRST, četrtek, 5. julija 1979

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

ODKRITA RAZPRAVA NA ZASEDANJU CENTRALNEGA KOMITEJA KPI

Giorgio Napolitano: Enotnost levice temelj učinkovitejše strategije demokratične enotnosti

Zahteval je tudi «kritično analizo izkušenj in stvarnosti socialističnih držav» ter bolj odkrito soočanje v partiji - Pajetta in Milančan Terzi o dosedanji politični liniji - Poseg Lucia Lombarda Radiceja

RIM — Po torkovem Berlinguerjevem poročilu se je v CK KPI vnela odkrita, včasih ostra in mestoma tudi živčna razprava, ki je izraz splošne napetosti v komunistični partiji. Iz posegov (k besedi se je prijavilo 120 diskutantov, medtem ko je na kongresu poseglo le 70 govornikov) je razvidno tudi precejšnje razhajanje glede politične linije, ki se izraža v dokaj odločnem notranjem političnem boju. K temu gre še dodati, da se je znatno zmanjšal sekretarjev vpliv na vodilno skupino, da je popustilo zaupanje v njegove formule, skratka, da je njegov prestiž vidno padel.

To vzdušje je dobro ponazoril obroben dogodek: ob koncu svojega posega se je Lucio Lombardo Radice neposredno obrnil na Berlinguerja in mu neposredno povedal, da tokrat ne soglaša z njegovim poročilom, čeprav je v preteklosti bil dolgo časa istega mnenja kot sekretar. Ko je stopil s tribune je Lombardo Radice potrepljal sekretarja po ramenih v znak sočustvovanja, obenem pa tudi kritike.

Lucio Lombardo Radice je v svojem posegu obtožil vodilne partijske kroge «diplomatskih odnosov z oblastniki», še odločnejši pa je bil Giorgio Napolitano, ki sodi med voditelje ene od najvplivnejših komponent KPI. Ta skupina, ki je na zatožni klopi in obenem kritizira sekretarja, je včeraj razpostavila po bojnem polju svoje topove. Napolitano ni človek, ki bi se izpostavljal po nepotrebnem, vendar je včeraj odločno načel vprašanje nujnega in javnega preverjanja različnih političnih usmeritev v vodilni skupini komunistične partije.

Očitno ni naključje, da je sekretariat sklenil, da bo v CK posegel vsak član posamično in si bo javno prevzel odgovornost za lastne teze. Sinoči je govoril tudi Gerardo Chiaromonte, vendar do trenutka, ko poročamo, njegovega govora še niso izročili časnikarjem. A vrnimo se k Napolitanu. V svojem posegu je izhajal iz ugotovitve, da v sekretariatu ni bilo zadostne «jasnosti in enotnosti» zaradi česar partijska politika ni bila tako učinkovita. Glavna vprašanja, s katerimi se danes sooča komunistična partija, zadevajo «strankino istovetnost, njeno vlogo in politično perspektivo». Skratka obnavlja se razprava, ki se je razvila že med pripravljanjem kongresnih tez. V odkritem soočanju s to problematiko, je po mnenju Napolitana treba načeti problem «dejanskega razvoja evrokomunizma». S tega zornega kota Napolitano razvija drugače kot Berlinguer vprašanje odnosa social-demokraciji, od katerih se KPI razlikuje, obenem pa se mora z njimi soočati. Istočasno se mora partija odločneje lotiti «kritične analize izkušenj in stvarnosti v socialističnih državah». Skratka Napolitano zahteva doslednejše izvajanje tiste linije, ki so jo imenovali kot «evrokomunistični revizionizem».

Res je — je poudaril nadalje Napolitano — da smo se prenaglili pri oceni nekaterih sprememb v političnih odnosih, kot smo tudi precenili proces obnavljanja v KD.» Pri tem pa ni mogoče prezreti tudi «defenzivnega in reduktivnega tolmačenja naše politične linije». Zaradi tega so potrebni «odločnejši in bogatejši razvoji demokracije v naši partiji, bolj obvezujoča in odprta razprava ter soočanje v njeni vodilni skupini.» Napolitano ne sprejema kar tako negativne ocene o izkušnjah minulega triletja. Priznava sicer, da se država ni obnovila v strukturah in v vodilnem kadru, vendar pa poudarja, da je partija veliko naredila, da bi preprečila «da bi delavci in najbolj revni sloji nosili najtežje breme krize.»

V zaključnem delu svojega posega je Napolitano večkrat naglasil nujnost «enotnega nastopa levice» kot bistvene sestavine «širše in učinkovitejše strategije demokratične enotnosti.» Napolitanova linija «levičarskega laburizma» (za tako jo nekateri označujejo) je bila izražena na zasedanju CK še bolj jasno kot na kongresu in je postala kritična opora vsaj za del tistih, ki ne soglašajo s sekretarjem.

Napolitano ni bil edini, ki se je včeraj «izkašljal». Milančan Riccardo Terzi je na primer zahteval jasnejšo politično linijo, saj «opozicija ni politična linija». V isti sapi je načel vprašanje enotnosti levice in kritiziral Berlinguerja zaradi njegove ocene o socialistih. Tako Terzi kot drugi diskutanti niso sprejeli teorije «koncentričnega obkoljevanja komunistov, saj je bilo izraženo splošno prepričanje, da dosedanja linija partije najbrž ni bila tako učinkovita, če je lahko prišlo do obkolitve (to vprašanje je z ostrim napadom na sekretarja prvi načel Giancarlo Pajetta). Skratka, če naj strnemo v kratko ugotovitev bistvo razprave, večina diskutantov ni sprejela sekretarjevega predloga, naj bi začasno odložili bolečo samokritično razpravo.

P. P.

Ben Bella osvobojen

ALŽIR — Bivši alžirski predsednik Ahmed Ben Bella je bil včeraj osvobojen po 14 letih odvzema prostosti. Vest so sporočili v Alžiru iz uradnih krogov, ki pravijo, da je vlada sprejela tak sklep ob 17. obletnici neodvisnosti Alžirije. Ben Bella je star 63 let, oženjen in je posvojil dve punčki, stari 5 in 6 let in bo odslej baje živel v vili, ki so mu jo oblasti dodelile v mestecu M'sila.

Ben Bella je bil prvi predsednik neodvisne Alžirije, odstavili so ga pa ob nekrvavem udaru polkovnika Bumediena 19. junija 1965. Od tedaj je živel v prisilnem bivališču. V alžirsko osvobodilno gibanje se je vključil takoj po vojni in postal eden njegovih zgodovinskih voditeljev. Francozi, ki so oktobra 1956 prestregli letalo, v katerem se je peljal iz Maroka v Tunizijo, so ga osvobodili po podpisu Evianskih sporazumov, ki so priznali Alžiriji neodvisnost. Postal je 28. 9. 1962 prvi predsednik vlade, leta 1963 je bil tudi izvoljen za generalnega tajnika alžirske osvobodilne fronte, nato pa še za predsednika republike.

RIM — Kancler Zvezne republike Nemčije Helmut Schmidt bo v ponedeljek in torek zasebno obiskal Rim. Kljub temu pa se bo sestal s papežem Janezom Pavlom II. in s predsednikom italijanske vlade Andreottijem.

OB PRISOTNOSTI NAD TRIDESET TISOČ LJUDI

V vasi Duh na Kozjaku osrednja proslava Dneva borca v Sloveniji

Slavnostni govornik France Popit o položaju slovenske manjšine v Italiji in v Avstriji - Družbeni dom na Duhu poimenovali po Lackovem odredu

DUH NA OSTREM VRHU — V vasi Duh na Kozjaku je bila včeraj osrednja republiška slovesnost ob Dnevu borca, 60-letnici KPJ, SKOJ in revolucionarnih sindikatov, 50-letnici umora Djure Djakovića in Nikole Hecimovića in 35-letnici ustanovitve Lackovega odreda. Slovesnosti se je udeležilo prek 30 tisoč delovnih ljudi, mladincev, pripadnikov JLA, in enot teritorialne obrambe iz vse Slovenije. Predsednik organizacijskega odbora akcije Kozjak 79 in sekretar OK ZK Maribor Jože Florjančič je posebej pozdravil številne borce NOV in predvojne revolucionarje. Srečanja so se udeležili tudi tovariši Sergej Kraigher, Stane Dolanc, Viktor Avbelj, France Popit, Mitja Ribičič, Milan Kučan, dr. Anton Vratuša, Vinko Hafner, Janez Vipotnik, Franc Tavčar, Boris Bavdek, Andrej Verbič in mnogi drugi, med temi tudi predstavniki zamejstva.

Na slovesnosti so bili tudi udeleženci torkovega medobčinskega zbora borcev in mladine iz petindvajsetih občin iz vse Jugoslavije, ki je bil v Velenju ter udeleženci partizanskega mnogoboja.

Na slovesnosti na Duhu je govoril predsednik CK ZKS France Popit. «Danes, na dan borca, ko po vsej Jugoslaviji slavimo obletnico sklepa naše partije o oboroženi vstaji proti okupatorju, smo se zbrali na Duhu, kjer sta bila pred pol stoletja umorjena organizacijski sekretar CK KPJ Djuro Djaković in sekretar centralnega odbora Rdeče pomoči Jugoslavije Nikola Hecimović. Z današnjo proslavo se hkrati spominjamo 60-letnice ustanovitve delovanja in boja jugoslovanskih komunistov, revolucionarnih sindikatov, mladinskega in ženskega gibanja. Hkrati slavimo tudi 40-letnico narodnoobrambnih taborov, ki so prav na meji odigrali pomembno vlogo ter 35-letnico ustanovitve Lackovega odreda.»

«Slovenski komunisti so ponosni, ker so odločno podprli Tita pri praktičnem uresničevanju političnega programa KPJ in ustanavljanju novega vodstva v domovini. Pri tem je bilo posebno dragoceno sodelovanje dveh velikih revolucionarjev — Tita in Kardelja. Logična posledica uresničevanja manifesta po razpadu stare Jugoslavije je bila ustanovitev OF in partizanske vojske, kar je sprožilo veliko revolucionarno energijo v slovenskem ljudstvu.»

V nadaljevanju je Popit kritiziral nosilce starih odnosov, ki poskušajo v samoupravljanju najti krivca za občasne težave, ki se pojavljajo.

«Treba je le povedati, kdo je nosilec oziroma predlagatelj sklepov, ki vodijo do povečane porabe, proračuna naložb in drugega mimo ali prek plana. Delavski razred to ni.»

Ob koncu govora je Popit govoril o položaju naših manjšin v sosednjih državah, ter o nekaterih poskusih, da bi jim omejili temeljne nacionalne pravice:

«Naj tu, na meji z republiko Avstrijo, povem, da so po našem prepričanju dobre možnosti za nadaljnji razvoj vsestranskega medsebojnega sodelovanja, slej ali prej odprte na vse strani, saj smo se že doslej prepričali o mnogih skupnih interesih. Zato pozitivno ocenjujemo vsak korak, ki vodi k pospeševanju teh odnosov in k utrjevanju pogojev za koristi obeh držav, ki bi še prav posebej koristili prebivalstvu z obeh strani meja in k ustvarjanju pogojev za vse bolj živahno ekonomsko, kulturno, športno in druge vrste sodelovanja. Naše prepričanje, da narodnostne manjšine lahko prispevajo k tvornemu odnosu med dvema državama, temelji na pogoju, da te manjšine uživajo vso zaščito večinskega naroda na osnovi popolne enakopravnosti in ustvarjanja možnosti za njihov nadaljnji razvoj. Zato bi celovito in dosledno reševanje problemov slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji na temelju avstrijske državne pogodbe pomenilo nadaljnji in s helsinško listino skladen prispevek k ustvarjanju boljšega razumevanja, zaupanja ter vsestranskega sodelovanja med našima državama, kot tudi širše na tem območju Evrope. Take poti že utiramo v odnosih z Italijo, kljub nasprotovanju nekaterih ozko nacionalističnih in tudi nedemokratičnih sil v Italiji oziroma sosednji italijanski pokrajini. Prepričani smo, da z dobro voljo lahko rešujemo probleme, ki nas ovirajo v sosedskem sodelovanju, zlasti še, če je ta volja obojestranska. To velja prav tako za odnose z Bolgarijo, kjer pa tako voljo pogrešamo v odnosih s SFRJ prav glede uveljavljanja zgodovine makedonskega naroda in njegovega razvoja.»

Udeleženci slovesnosti so zatem poslali pozdravno pismo predsedniku Titu. Nato so slovesno odprli družbeni in kulturni dom na Duhu, ki se bo imenoval po legendarnem Lackovem odredu. Odprli so tudi novo pošto in trgovino, poleg tega pa še več novih asfaltiranih cest, vodovodov, komunalnih objektov in objektov družbenega standarda, kar vse v veliki meri prispeva k hitrejšemu razvoju teh manj razvitih obmejnih območij. (dd)

Pogajanja Jugoslavija-EGS o ekonomskem sodelovanju

BRUSELJ — Delegacija Jugoslavije in EGS sta končali dvodnevna pogajanja glede podpisa novega sporazuma o ekonomskem sodelovanju. Včeraj popoldne so objavili skupno poročilo, v katerem je rečeno, da sta se delegaciji pogovarjali na načelin skupne izjave SFRJ in EGS iz Beograda leta 1976, ki odraža voljo obeh strani za poglobitev in razširitev sodelovanja. Narava tega sporazuma izhaja iz posebnega položaja Jugoslavije kot neuvrščene evropske in sredozemske države ter članice «skupine 77» držav v razvoju. Delegacija SFRJ je predložila svoj osnutek tez na novi sporazum.

Glavni rezultat tokratnega srečanja je bil v konkretnem medsebojnem spoznavanju načel in stališč dveh strani do dogovorjenih rešitev prihodnjega sporazuma. V perspektivi nadaljevanja pogajanj delegaciji lahko nadaljujeta delo na temelju dveh enakopravno predloženih dokumentov: jugoslovanskih «tez» in «mandata» EGS. Obe strani izražata pripravljenost, da se nadaljuje proučevanje recipročnih predlogov o vprašanjih, o katerih tokrat «ni bilo mogoče doseči sporazuma» ter v cilju, da se čim prej podpiše obojestransko sprejemljiv sporazum.

Na sedežu EGS napovedujejo, da bo zaradi nadaljevanja pogajanj sredi meseca dopotovala v Beograd delegacija višjih funkcionarjev izvršne komisije.

Žaloigra v taboriščih

Taborišče Khao San, 200 km jugovzhodno od Bangkoka: smrt pokosi vsak dan od 3 do 5 oseb med tukajšnjimi 6000 kampučijskimi begunci (Telefoto ANSA - UPI)

TRMA GOSPODARJEV GLEDE POGODB ZAOSTRUJE OZRAČJE

Mogočne manifestacije gradbincev in več cestnih zapor kovinarjev

Stavkajoči so nekaj časa zasedli tudi železniški postaji in celo letališče Sindikati pozivajo vlado in politične sile k odločnejšemu posredovanju

RIM — Pogajanja za obnovitev delovnih pogodb milijonov delovnih ljudi, od kovinarjev in gradbincev, do delavcev v kemijski in tekstilni industriji, prerašča že v živčno vojno. Resnici na ljubo dokazujejo sindikati in delavske množice izredno sposobnost za obvladanje živcev, če upoštevamo, da se pogajanja vlačijo že več mesecev po krivdi trdovratne nepopustljivosti gospodarjev. Na sindikalno protiofenzivo delodajalcev, osnovano na načelu «osrednje vloge podjetja» (ki jo je izumil predsednik Confindustrie in bivši guverner centralne banke Guido Carli), so delovni ljudje odgovorili le z zaostreno sindikalno borbo in z mogočnimi javnimi manifestacijami.

Včeraj je bila v vsej Italiji stavka milijona in pol gradbenih delavcev, ki so se zbrali na treh velikih meddeželnih shodih v Milanu, Rimu in Bariju ter še na deželnih manifestacijah v Palermu in v Cagliariju. Desettisočem gradbincev so spregovorili sindikalni voditelji, ki so jim v vsej jasnosti prikazali manever delodajalcev, ki hočejo imeti proste roke pri usmerjanju gospodarskega razvoja, ki naj mu bo edino vodilo njihov profit.

Nadaljuje se in zaostruje tudi sindikalno gibanje kovinarskih delavcev, ki je včeraj zavzelo razsežnosti, ki spominjajo na «vročo jesen» iz leta 1968. Pogajanja za delovno pogodbo so se že pred nekaj tedni razbila ob vprašanju skrajšanega delovnega urnika, nadaljujejo se zato s pospešenim ritmom razčlenjene stavke po podjetjih in posameznih obratih, da bi prisilili delodajalce k popustljivosti. Kovinarji se ne mislijo umikati pred delodajalčevim pritiskom. Hočejo, kot vse druge stroke, zaključiti pogajanja še pred letnimi dopusti, ne kažejo pa nobenega znamenja utrujenosti.

Fiatovi delavci (katerim so dokazali stvarno solidarnost pristaniščniki, ki so v vseh italijanskih lukah odpovedali izkrcavanje avtomobilov iz Fiatovih tovarn v tujini) in njihovi tovariši iz bližnjih obratov koncerna, so odšli včeraj zjutraj v mesto v sprevodih in so pozivali k solidarnosti prebivalstvo ter avtomobiliste na avtocestah Turin - Milan in Turin - Aosta, kjer je bil promet ustavljen več kot poldrugo uro. Prekinjen je bil tudi za daljši čas promet na letališču Caselle, kjer so kovinarji priredili manifestacijo. Odpuščeni delavci prehrambene industrije «Venchi Unica» so pa zasedli za nekaj ur eno izmed turinskih železniških postaj.

Javne manifestacije in cestne bloke so priredili delavci kovinarskih podjetij v Kampaniji, ki so prekinili promet na avtocestah Neapelj - Bari in Neapelj - Salerno ter na drugih pokrajinskih cestah in so za eno uro zasedli postajo transvezuvske železnice. Podobne manifestacije so bile tudi v Lombardiji, kjer so kovinarji iz Brescie in Vareseja s svojimi sprevodi zaustavili promet na avtocestah in na ostalih glavnih prometnih žilah. Kilometre dolge vrste so se ustvarile tudi pri Benetkah (ki so ostale povezane za nekaj ur s kopnim le prek železnice), ko so prometnice zasedli stavkajoči iz ladjedelnice v Margheri. V Anconi so kovinarji blokirali ceste in vhod v luko, pri Jesiju je bil ustavljen promet

Spričo zaostritve razmer so bile včeraj tudi seje vsedržavnih sindikalnih vodstev, da proučijo potek pogajanj in nadaljnje pobude za njihov čimprejšnji ugoden zaključek. Mnogo je odvisno od premaknitve z mrtve točke pogajanj za kovinarje, za kar je sinoči ponovno posredoval sam minister za delo Scotti na ločenih sestankih s sindikati in delodajalci. Sindikalisti poudarjajo, da je skrajen čas za ohranitev možnosti podpisa pogodb pred dopusti. Drugače se bodo pogajanja zavlekla v jesen, delodajalci bi pa s svoim zavlačevanjem prevzeli odgovornost za hudo zaostritev družbenih odnosov. Zato pozivajo vlado in politične sile, naj odločneje posredujejo v spor o delovnih pogodbah, ki vzbuja upravičeno zaskrbljenost. (lv)

Srečanje delegacij PSI in PR

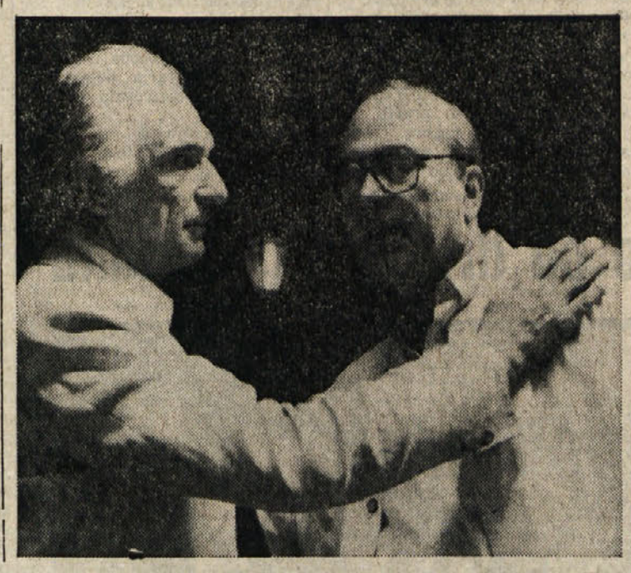

RIM — Na sedežu radikalne stranke so se včeraj sestali predstavniki PSI in PR. To je prvo srečanje, ki spada v okvir dvostranskih sestankov z levičarskimi strankami, za katere so dali pobudo socialisti. Sekretar PSI Craxi je poudaril, da so se srečanja začela s strankami, ki so v opoziciji in ki se bojujejo za socializem. Razgovora so se udeležili za PSI sekretar Craxi, njegov namestnik Signorile, načelnik poslanske skupine Balzamo in načelnik senatorske skupine Cipellini, za radikalce pa Pannella, sekretar Fabre in Vigevano.

Med pogovorom, ki je trajal približno dve uri, so proučili možnost laičnega predsednika vlade. Radikalci so objasnili, da bi podprli kandidaturo socialista za predsednika vlade. Proučili so tudi splošne probleme levice in vprašanja, s katerimi se bodo morale v bodoče soočiti italijanske in evropske levičarske sile. Nadalje so razpravljali še o energiji, razoroževanju, zaposlitvi in o problemih sindikatov. (tč)

Na sliki (telefoto Ansa): Craxi in Pannella pred začetkom razgovorov.

Priprave na vrh neuvrščenih

Castrovo pismo predsedniku Titu

BRIONI — Predsednik republike Josip Broz Tito je včeraj sprejel člana politbiroja CK KP Kube in podpredsednika kubanskega državnega sveta dr. Carlosa Rafaela Rodrigeza ter se z njim zadržal v daljšem prijateljskem pogovoru.

Rodrigez je izročil predsedniku Titu pismo kubanskega predsednika Castra ter ga seznanil z dejavnostjo Kube v zvezi s pripravami za šesto vrhunsko konferenco neuvrščenih držav v Havani. Govoril je tudi o stališčih Kube v zvezi z aktualnim položajem v delovanju neuvrščenega gibanja.

Predsednik Tito pa je posebej poudaril pomen krepitve akcijske enosti neuvrščenih držav, kar naj bi prispevalo k še uspešnejšemu reševanju perečih mednarodnih problemov in k splošnemu napredku v svetu.

Zvišane v Franciji najnižje plače

PARIZ — Francoska vlada je sklenila povišati minimalne garantirane plače v industriji in trgovini od 403.600 na 428.000 lir mesečno v našem denarju. Povišek 4,75 odstotka so odobrili na osnovi naraščanja življenjskih stroškov in ga bo od 1. julija dalje prejemalo okrog 800.000 delavcev z najnižjimi prejemki.

Padovansko pravdništvo bo vložilo priziv proti sklepu dr. Palombarinija

PADOVA — Vse kaže, da se bo padovansko državno pravdništvo obrnilo na preiskovalni urad beneškega prizivnega sodišča proti včerajšnjim odlokom sodnikov Palombarinija in Fabianija, dasi sta tako državni pravdnik Fais kot njegov namestnik dr. Calogero priznala, da sta preiskovalna sodnika opravila dobro in temeljito delo. «Mislim — je poudaril v razgovoru s časnikarji dr. Fais — da se Palombarini ne bo užalil, saj bi moral biti vsak sodnik ponosen, da nekdo lahko preveri utemeljenost njegovih sklepov.»

Padovanski državnik pravdnik, edini sodnik, ki je bil pripravljen spregovoriti s časnikarji, je nadalje tudi pojasnil, da sta z dr. Calogerom pred nekaj dnevi začela polemiko, ker «nisva mogla več molčati ob stalnih obtožbah, da sva začela lov na čarovnice.»

Willy Brandt obsoja Straussovo kandidaturo

DUNAJ — Včeraj zjutraj je prispel na Dunaj predsednik zahodnonemške socialdemokratske stranke Willy Brandt, ki se bo udeležil konference komisije za zadeve držav v razvoju (komisija je bila poimenovana prav po njem).

V avstrijskem glavnem mestu je Brandt tako komentiral kandidaturo voditelja bavarske CSU Josepha Straussa za kanclerja: «Menim, da bo ta kandidatura povzročila nekoristno polarizacijo v nemškem političnem življenju. Strauss je spremenil smisel in usmerjenost nemških demokristjanov, ki jih je navdihovala Adenauerjeva in Erhardova politična linija. Na ta način je stranka, ki je bila sredinska, izgubila svojo istovetnost.»

Avstrijski koncler Kreisky pa je dejal: «Nemškim konservativcem se je posrečilo predložiti na prihodnjih volitvah dvomljivega kandidata naspro ti človeku, ki ga ves svet ceni To bo le koristilo Schmidtu.»

POVERJENI PREDSEDNIK ZAČENJA POSVETOVANJA S STRANKAMI

VODSTVO KD IZREKLO ANDREOTTIJU ZAUPNICO ZA SESTAVO NOVE VLADE

V ospredju vprašanje parlamentarnih komisij: predsedniki izključno iz vrst «vladnih» strank? - Donat-Cattin zahteva vodstvo stranke za ljudske in napredne sile

RIM — Poverjeni predsednik ministrskega sveta Andreotti je včeraj poročal vodstvu Krščanske demokracije o politični liniji, ki jo namerava izvajati pri reševanju krize in sestavi nove vlade. Andreotti se je še posebej zadržal pri obravnavanju najvažnejših točk programa, ki ga bo predložil drugim strankam na srečanjih, ki se bodo začela danes. Seja vodstva je odprl tajnik stranke Zaccagnini.

V svoji obrazložitvi je Andreotti izrecno poudaril, da obstaja pri iskanju rešitve krize neko nespremenljivo dejstvo, in sicer sedanja enotna usmerjenost strank, ki so botrovale sedanji vladi. KD, torej, se ne podaja sama na pot ter išče najbolj široka soglasja v okviru sklepov vsedržavnega sveta. Nadalje je Andreotti izjavil, da namerava napraviti vse kar je v njegovih močeh, da bi izpolnil obveznosti, ki mu jih nalaga mandat, toda ne namerava sestaviti «kakršne koli vlade».

Andreottijevi obrazložitvi je sledila debata, ki je potrdila bistveno soglasje navzočih.

V resoluciji, ki jo je odobrilo vodstvo na koncu razprave, je rečeno, «da osrednje vodstvo KD odobrava uvodno poročilo političnega tajnika stranke ter smernice na katerih namerava Andreotti zasnovati svoje prve stike s strankami za rešitev vladne krize». KD nadalje ponovno izraža svojo solidarnost Andreottiju ter mu želi popoln uspeh pri njegovem delu. Vodstvo poziva nadalje delegacijo, naj spremlja krizo in poroča o njenem razvoju. Vodstvo KD je na seji obravnavalo tudi vprašanje obnove delovnih pogodb ter izrazilo mnenje o nujnosti rešitve vprašanja v najkrajšem roku.

Včeraj popoldne je podtajnik pri predsedstvu vlade Evangelisti sporočil vrstni red srečanj, ki jih bo imel poverjeni predsednik danes. Andreotti se bo srečal ob 10. uri s socialdemokratsko delegacijo, ob 11. z republikanci, opoldne s komunisti in popoldne ob 17. uri s socialisti. Posvetovanja bo nadaljeval jutri, in sicer v tem vrstnem redu: MSI, radikalci, neodvisna levica, liberalci, PDUP, SWP in Valdostanska unija. Kot je razvidno, je bil ta vrstni red določen na podlagi številčne volilne moči posameznih skupin.

Prav ta vrstni red je napotil predsednika PLI Bozzija, da je podal tako izjavo: «Ždi se, da je ta vrstni red treba tolmačiti kot da poverjeni predsednik namerava sestaviti novo vlado v znaku kontinuitete s prejšnjo».

Težave s sestavo nove vlade pa imajo tudi svoj odraz tudi na stalne parlamentarne skupine (v poslanski zbornici in v senatu), oziroma na njihova predsedstva. Glede teh so mnenja pri «vladnih» strankah deljena. Nekateri, kot na primer socialdemokrat Sullo menijo, da bi bilo treba predsedstva zaupati poslancem, oziroma senatorjem, iz «vladnih» vrst in da nima nobene podlage zahteva, da bi bilo treba dodeliti ta mesta tudi opozicijskim predstavnikom. Tudi radikalci so istega mnenja. Kazno je, da se pripravljajo na zelo kritične nastope do komunistov. Berlinguer je namreč izjavil, da bi morebitno imenovanje kakega komunističnega predsednika v parlamentarnih komisijah ne vplivalo prav nič na bistvo nastopa komunistov v opoziciji.

Podtajnik KD sen. Donat Cattin pa je dal turinskemu listu «La Gazzetta del popolo» intervju, v katerem zahteva, da bi prišlo v stranki do popolne jasnosti. «V stranki — pravi — ne obstaja za Gallonijem in Biancom manihejska delitev na dobre demokrate in zlobne konservativce: v njej obstajata nelagodnost in negotovost, odpor do poskusa večinskega vodstva; protislovna večina tako pri svojih sedanjih utemeljitvah kot pri zgodovini struj, ki bi jo hotele ustvariti.» Donat Cattin tudi zahteva pravico za ljudske in napredne komponente v KD, ki so sprožile politiko demokratičnega razvoja, da vodijo stranko.

ZARADI POSESTI OROŽJA IN RAZSTRELIVA

Faranda in Morucci obsojena

RIM — Strogi zaporni kazni Adriani Farandi in Valeriu Moruccija, oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov Giuliane Conforto; tako je sklenil sodni zbor ob zaključku procesa zoper domnevna terorista in njuno gostiteljico. Sodni postopek pa je vsekakor zadeval le nedovoljeno posest orožja in razstreliva, medtem ko je še v teku preiskava o domnevni teroristični dejavnosti treh osumljencev. Zaradi te preiskave Giulana Conforto ob koncu procesa ni bila izpuščena na prostost: njen sodni položaj se je sicer znatno zboljšal, ostaja pa obtožba, da je zavestno krila domnevna brigadista.

Kot prejšnje obravnave je bila tudi današnja zaključna zelo kratka. Po pričevanju sodnega izvedenca Antonia Ugolinija, je predsednik dal besedo javnemu tožilcu Sici, ki je bil v svojem zaključnem posegu zelo kratek in sintetičen: za Giuliano Conforto je predlagal oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov (izvajanje je med drugim utemeljil s trditvijo, da bi ženska najbrž nikoli ne dovolila, da bi skrili ročno granato v sobi njenih hčerk), za Farando in Moruccija pa obsodbo na deset let zapora. Kot utemeljitev za lastne zahteve je prebral le spisek zaplenjenega orožja in ponovil trditev Farande, da ji je žal, ker je sodstvo «zaplenilo brzostrelko «scorpion», premoženje italijanskih revolucionarjev». Sodniki so skoraj povsem osvojili tožilčeve teze in zavrnili izvajanje obrambe. (vt)

CK komunistične partije Romunije

BUKAREŠTA — Pod vodstvom generalnega sekretarja Ceausesca se je včeraj začel CK romunske komunistične partije. Glavne teme sestanka so petletka, znanstveno in industrijsko raziskovanje do leta 1990 in smernice do leta 2000 ter energetski načrt. CK bo obenem določil datum prihodnjega desetega kongresa partije.

PRED SPLOŠNO STAVKO V TRŽAŠKI POKRAJINI

Sindikalna zveza zahteva odločen preokret v tržaškem gospodarstvu

Stavka bo prihodnjo sredo, 11. julija - Izhod iz krize bo možen le ob skupnih naporih osrednjih, deželnih in krajevnih dejavnikov ter javnih in zasebnih podjetnikov - Uresničiti gospodarski del osimskih sporazumov

Prebivalstvo tržaške pokrajine se bo prihodnjo sredo, 11. julija, ponovno enotno dvignilo v obrambo domačega gospodarstva. Delavske manifestacije se bodo udeležili tudi trgovci, obrtniki, uradniki, ženske, upokojenci, mladina, skratka vsi, Italijani in Slovenci, ki jim je pri srcu nadaljnja gospodarska usoda našega mesta in vse tržaške pokrajine in ki se zavedajo pomena in učinkovitosti enotnega nastopa v obrambo skupnih interesov.

S splošno stavko, ki bo kakor rečeno zajela celotno tržaško pokrajino, hoče enotna sindikalna zveza CGIL - CISL - UIL opozoriti osrednje, deželne in krajevne dejavnike na nujnost temeljite spremembe v tržaški ekonomiji, na nujnost odločnega preokreta v tukajšnjih proizvodnih strukturah in na nujnost prevzema novih pobud, s pomočjo katerih zaustaviti nazadovanje ekonomskega trenda in zagotoviti proizvodnim dejavnostim na našem območju novega zagona.

Katere so glavne šibke točke v tržaški ekonomiji, je vsem dobro znano, saj smo jih analizirali na dveh gospodarskih konferencah, v zadnjem času so izšle o tem problemu številne študije, sindikalne organizacije pa stalno objavljajo zaskrbljene in dokumentirane preglede in poročila. Primarnih gospodarskih dejavnosti (kmetijstva, rudarstva) pri nas skoraj ni, v terciarnih panogah (trgovini, bančništvu, zavarovalstvu) zevajo čedalje bolj zaskrbljiva neravnovesja, pristaniške in pomorske dejavnosti stagnirajo, najslabši pa je položaj v sekundarnih panogah, se pravi v javni in zasebni industriji.

Število ljudi, zaposlenih v industrijskih obratih v tržaški pokrajini, se je v zadnjih nekaj letih skrčilo za 8.000 enot. Delavstvo v tovarni nogavic «Bloch» je upadlo s 700 na 100 enot, delavstvo pri CMI za 100, delavstvo v obratih, ki se ukvarjajo z dejavnostmi, povezanimi s pomorstvom, se je skrčilo za 500 enot, v gradbeništvu pa je število delavcev upadlo kar za 3000 enot. Celo vrsto obratov pa so sploh zaprli (AFA, predilnica S. Giusto, Gaslini, Durissini, SAIFAC).

Najbolj kritično pa je v tem trenutku stanje v obratih Dreher in SIRT (bivši steklarni Vetrobel).

Zadeva SIRT je našim bralcem dobro znana, saj smo o zapletih okrog napovedane preosnove tega obrata obširno poročali še v teh zadnjih dneh. V tej zvezi naj omenimo samo, da bo prav na dan splošne stavke v tržaški pokrajini vodstvo zavoda ICIPU v Rimu sklepalo o podelitvi finančnega kritja za preosnovo. Kolikor bi ICIPU odrekel svojo pomoč, bo 500 delavcev kar čez noč (po 50 mesecih dopolnilne blagajne) ob vsak zaslužek. Po vsem tem zadobiva to pereče vprašanje poleg gospodarskega in sindikalnega tudi izrazito politično obeležje.

Zadevo Dreher pa bi lahko označili kot pravo farso, če ne bi šlo pri njej za življenjsko usodo (po treh letih dopolnilne blagajne) okrog 100 družin. Morda ne bo odveč, če si prikličemo v spomin, koliko smeri je bilo predlaganih za preosnovo tega obrata od leta 1975, ko so v njem zvarili zadnje hektolitre piva: najprej so predlagali prehod k proizvodnji piva drugih znamk, nato pa so prišli na vrsto ekstrakti iz žitaric, izdelki iz prekajenega mesa, polnjene testenine, zaklopke za ogrevalne naprave. No, zadnji predlog — vest je praktično od včeraj — govori o prehodu k proizvodnji plošč iz lesnih vlaken in k sestavljanju pohištva. Ali bo ta zadnji predlog končno prodrl, bo pokazala bližnja prihodnost. Medtem pa se nadaljuje skrajna negotovost za prizadete delavce, saj so ugodnosti dopolnilne blagajne zapadle že konec preteklega maja.

Kaj zahtev v tem položaju sindikalna zveza CGIL - CISL - UIL? Izhod iz krize bo možen samo ob skupnih naporih vlade, dežele, občinskega odbora ter javnih in zasebnih podjetnikov. V okviru in na ravni svojih specifičnih pristojnosti morajo omenjeni dejavniki zagotoviti primerno in učinkovito vključitev tržaškega gospodarskega potenciala v razne razvojne načrte, polno izkoriščanje obstoječih industrijskih zmogljivosti, nastajanje novih proizvodnih obratov, čimprejšnjo speljavo predvidenih prometnih infrastruktur ter konkretno uresničitev vseh razvojnih možnosti, ki jih nudi gospodarski del osimskih sporazumov.

Prav v podporo tej trezni sindikalni platformi se bo prebivalstvo tržaške pokrajine prihodnjo sredo enotno udeležilo splošne stavke in sindikalne manifestacije, ki bo ob 10.30 na Goldonijevem trgu.

Novo delovno mesto polkovnika C. Mittiga

Polkovnik Carlo Mittiga zapušča danes poveljstvo 19. legije tržaških finančnih stražnikov. Po dveh letih uspešnega in plodnega dela bo prevzel poveljstvo deželnega oddelka davčne policije v Trstu.

● **Tudi z Nizozemsko** je odslej mogoča neposredna telefonska zveza. Karakteristična številka za to državo je 0031.

PO NASTOPU KOMISARSKE UPRAVE V ACT

Sindikati odločno nasprotujejo napovedani podražitvi vozovnic

Zavzemajo se tudi, da bi ustanova čimprej dobila vse tiste upravne organe, kot sta predsednik skupščine in upravni svet, ki bi ji omogočili nemoteno delovanje

Slišijo se prve reakcije na napovedane podražitve vozovnic na avtobusih konzorcialnega podjetja za prevoze (ACT). Kot znano, je izredni komisar v soboto podpisal nov tarifni režim, ki predvideva visoke podražitve vseh vrst vozovnic. Pokrajinska federacija CGIL - CISL - CCdL/UIL je izrazila najostrejše nasprotovanje temu ukrepu, predvsem zaradi načina, kako je sploh do tega prišlo; zato tudi obsoja sedanje nevzdržno stanje, ki je nastalo v ustanovi, potem ko je prešla pod komisarsko upravo. Nastop komisarske uprave pomeni tudi, da so sindikalne organizacije praktično brez sogovornika, s katerim bi lahko proučile politiko tarifnega režima in podražitve vozovnic, kateri pa mora ustrezati primerno izboljšanje storitev.

Sindikalne organizacije tudi zahtevajo, da se ustanovi zagotovijo tisti upravni organi, kot sta predsednik skupščine in upravni svet, ki bi ji omogočili redno delovanje. Istočasno še poudarjajo, da je to lepa priložnost, da politične sile pokažejo svojo pripravljenost in se zavzamejo za rešitev tako važnega vprašanja, kot so javni prevozi. Nobena politična sila, naglaša sindikalna federacija CGIL-CISL-UIL, se ne more izmikati tem odgovornostim, ampak mora narediti vse potrebne korake, da bo ACT dobila vse tiste organe, s katerimi bodo sindikalne organizacije lahko proučile nov tarifni režim, predvsem pa izboljšanje storitev in preosnovo ustanove.

Pri tem pa je treba poudariti, da se občinski odbor še ni odzval, kljub številnim zahtevam, vabilu sindikalne organizacije, da bi skupno proučili to pereče vprašanje. Ker torej manjka vsakršno jamstvo s strani občinskega odbora, ne morejo sindikalne organizacije sprejeti tako visokih tarifnih poviškov, ki bodo navsezadnje prizadeli vse sloje, posebno pa one z nižjimi dohodki, kot so upokojenci in študentje.

Zato si sindikalna pokrajinska federacija pridržuje vsako možnost, da sproži najprimernejšo obliko manifestacije proti temu ukrepu in da javno obsodi vse tiste politične sile, ki se ne bodo odgovorno zavzele in skušale rešiti tega vprašanja.

Lloyd Adriatico zapušča Trst?

Loyd Adriatico, ena največjih italijanskih zavarovalnic, bo morda zapustila Trst. Vest je sindikalnim organizacijam sporočilo vodstvo zavarovalnice in jo utemeljilo, da ni v Trstu na razpolago zazidljive površine, na kateri bi družba zgradila nov sedež. Nastali problem je včeraj proučilo enotno pokrajinsko sindikalno tajništvo in izreklo svoje nasprotovanje takemu namenu zavarovalnice. Poudarilo je, da so v mestu samem na razpolago zazidljive površine in da so zato vse te vesti neutemeljene. Naj povemo, da zavarovalnica trenutno nudi približno 700 delovnih mest. Po teh vesteh naj bi družba nameravala zgraditi novi sedež v Mestrah ali pa v mestu Rho, v milanski pokrajini.

PO MNENJU IZVEDENCEV LABORATORIJA ZA HIGIENO

Onesnaženje morja le ni tak problem

Najhujši je problem v Miljskem zalivu, kamor se izteka greznica skoraj celega mesta

O problemu onesnaženja morskih voda se zadnja leta mnogo govori. Dejansko se o tem več razpravlja kot pa se za ohranitev morskega bogastva v bistvu naredi. O tem, kakšno je v resnici «zdravstveno» stanje našega morja, v našem primeru gre seveda za Tržaški zaliv, smo se včeraj pozanimali na pokrajinskem laboratoriju za higieno in profilakso.

Že po prvih besedah direktorja laboratorija dr. Zacchija smo prišli do zaključka: Tržaški zaliv je tako z bakteriološkega, kot s kemijskega vidika še zelo čist. Za kopalce, ki jih celotna stvar pravzaprav še najbolj zanima, ni nobenega problema. Morje je pri nas, z redkimi izjemami, ki jih bomo kasneje našteli, še dokaj zdravo in je gotovo čistejše od drugih za kopanje bolj renomiranih krajev. Dr. Zacchija smo direktno vprašali: «Ali bi se vi v tržaškem zalivu kopal?» Odgovoril nam je pritrdilno in brez omahovanja, iz česar lahko sklepamo, da je naše morje še čisto.

Še pred nekaj leti je bilo stanje v tržaškem zalivu dokaj zaskrbljujoče. Nato je tržaška občina le ukrepala, čeprav pod pritiskom tako imenovanega zakona Merli z 10. maja 1976 glede zaščite morja pred onesnaženjem. Dala je zgraditi novo greznico, ki se izteka 900 m pred barkovljanskim portičem. Skozi to cev odtekajo odpadki s področja, ki šteje približno 20.000 prebivalcev. To je bil že prvi korak k delni rešitvi čistoče morja od Trsta do Miramarskega gradu. Hujši je položaj v Miljskem zalivu, kamor se iztekajo odpadki vseh ostalih predelov. Tudi ta problem bo kmalu rešen z namestitvijo novih odvodnih cevi približno 4,5 km daleč od obale. Vendar to še ni vse. Geografska lega in trije dolgi valobrani pred tržaško luko ne omogočajo hitrega obtoka in menjave vode. Posledica vsega tega je, da je v Miljah kopanje na nekaterih plažah prepovedano.

Problem zase predstavljajo odpadki industrijske cone, ki se tudi iztekajo v Miljski zaliv. Odpadki večkrat skrivajo zelo nevarne snovi in preiskovalci še niso prišli do krivcev tega onesnaževanja. Le tri tovarne so doslej postavile ustrezne razčiščevalne naprave, vsi ostali industrijski proizvajalci pa še obotavljajo, ker nočejo iz konkurenčnih razlogov sami namestiti potrebne razčiščevalne naprave.

Po tej analizi miljskega, si podrobneje oglejmo stanje Tržaškega zaliva. V mestu samem so vse plaže že dalj časa zaprte in kopanje je strogo prepovedano. Od barkovljanskega portiča dalje pa je morje čedalje čistejše in ni razlogov, da bi kopanje prepovedali. «Do prepovedi gotovo ne bo prišlo», nam je zagotovil dr. Zacchi, «kot ne bodo prepovedali kopanja na plažah od Miramarskega gradu do Sesljana. Gradbena ekspanzija v devinski občini, ki je ni spremljala gradnja ustreznih odtočnih naprav, pa povzroča precejšnje probleme na morju pred Devinom, ki je manj čisto, a kar še ne povzroča velikih skrbi».

Direktorja kemijskega oddelka laboratorija dr. Principa pa smo vprašali, kaj meni o delikatnem vprašanju onesnaženja z naftnimi derivati. Njegov odgovor je bil dokaj pomirjujoč. V našem zalivu do večjih onesnaženj še ni prišlo, čeprav obstojajo pogoji, da bi se to pripetilo. V tem okviru bo treba še marsikaj narediti. Zelo nevarno bi bilo, če bi se količina v morje izpuščenih naftnih derivatov povečala. V tem primeru bi bile posledice nepredvidljive.

Na koncu še dve zaključni besedi. Za naše morje se je že marsikaj storilo, ne pa še vsega. Ovira so predvsem problemi finančnega značaja, kajti vse razčiščevalne naprave zahtevajo ogromne stroške. Rešitev je lahko omenjeni zakon Merli, ki predvideva posebno obdavčevanje, katerega izkupiček bi moral biti namenjen izključno za razne protionesnaževalne pobude. Morda bo do tega res prišlo, upamo le, da ne bo takrat že prepozno. (is)

Od 7. do 15. julija festival KPI na Montebellu

Tržaška avtonomna federacija prireja letos že četrtič zaporedoma tradicionalni pokrajinski festival Unità in Dela. Festival bo v prostorih tržaškega velesejma, od 7. do 15. julija. Prireditelji posvečajo posebno pozornost problemom, ki neposredno zadevajo naše mesto in politično dogajanje v državi. Prav s tem v zvezi so organizatorji programirali veliko število okroglih miz in debat, ki se bodo vrstile od ponedeljka, 9., do sobote, 14. julija. Posebno važna je okrogla miza na temo «Kakšna levica in čemu», ki je na sporedu v torek, 11. julija. V četrtek, 12., je na programu srečanje s predstavniki vodstva partije, ki bodo odgovarjali na vprašanja prisotnih. Naj omenimo, da bo imela v okviru festivala glasba posebno mesto. Organizatorji so na festival povabili več znanih ansamblov in pevcev, kot Anno Identici, kantavtorja Rina Gaetana in jazz skupino «Archie Shepp Quartett». Na festivalu bo nastopil tudi Tržaški partizanski pevski zbor, ki bo prav ob tej priložnosti predstavil svojo novo balado. Festivala se bodo udeležile tudi razne folklorne skupine. Organizatorji so pripravili poseben stand, v katerem bo zanimiva razstava otroških knjig. Veliko število aktivistov bo skrbelo za dober in nemoten potek festivala.

PO DRUGEM DNEVU MATURE

Zrelostni izpit: nič posebnega Le nekoliko težja šolska naloga

Konec pismenega dela mature - Optimizem med dijaki, zaskrbljenost le na trgovskem zavodu - Mnenja maturantov

Včeraj se je zaključil pismeni del zrelostnih izpitov na višjih srednjih šolah. Ob 12.30 so se v veži klasičnega liceja prikazali prvi študentje, ki so nalogo končali. Pisali so prevod iz latinščine in na razpolago so imeli 4 ure. Že na hodniku so začeli primerjati izdelke in ugibali, kdo je zgrešil in kdo ne. Seveda je vsak zagovarjal svoje. Vprašali smo jih, ali se jim je zdela naloga težka.

«Prevod ni bil težak, na srečo so nam dali odlomek iz Ciceronovih del in znano je, da Ciceronov način pisanja ni posebno zapleten. Treba pa je reči, da je bil prevod precej dolg, na vsak način daljši od tistih, ki smo jih pisali med letom.» Na vprašanje: Kaj ti pomeni matura? je maturant klasičnega liceja odgovoril: «Po mojem predstavlja to začetek. Začetek dolge verige izpitov, ki jih bom moral polagati na univerzi.»

Kazalec na uri je kazal skoraj dve, ko so se v veži prikazali maturantje znanstvenega liceja, ki so danes pisali matematično nalogo. Pisali so celih pet ur in kljub temu so bili obrazi zaskrbljeni, kajti naloga ni bila ravno najlažja. Živahno so se pogovarjali med sabo in drug drugega spraševali za rezultate. Tokrat smo za mnenje vprašali notranjega člana komisije, saj je bila to prav profesorica za matematiko. «Naloga ni bila posebno težka, le tekst druge vaje je bil nejasno napisan in to predvsem zaradi slabega prevoda. V začetku so bili dijaki nekoliko živčni, kar je seveda razumljivo, toda kmalu se je ozračje sprostilo».

Na trgovskem zavodu so danes pisali nalogo iz knjigovodstva. Ker so dijaki imeli na razpolago kar šest ur, so se začeli zbirati na dvorišču šele ob 14.30. Že od daleč je bilo videti, da so izmučeni in ... vse prej kot veseli. Povedali so, da je bila naloga težka, najbrž najtežja v zadnjih letih mature. Nekateri sploh niso hoteli odgovarjati na vprašanja, ker so pravili, da so čisto zmedeni od napora. «Naloga je bila zapletena in precej drugačna od tistih, ki smo jih delali med letom.» Tudi na učiteljišču so se dijaki pritoževali, da je bila matematična naloga nejasna, in to predvsem zaradi slabega prevoda.

Najbolj sproščene so bile danes dijakinje odseka za vrtnarice, ki so pisale nalogo iz pedagogike. Lahko so izbirale med dvema naslovoma in sicer:

1. «Otrok potrebuje za skladen razvoj svoje osebnosti ljubezen in razumevanje, to je vzdušje naklonjenosti ter gmotne in moralne varnosti». Razložite ta člen «Razglasa otrokovih pravic», ki ga je izdala OZN dne 10. nov. 1959 in povejte, s katerimi sredstvi in v katerih pogojih lahko otroški vrtec uresničuje to načelo.

2. «Otrok mora imeti vse možnosti, da se posveti igri in drugim rekreativnim dejavnostim, usmerjenim v vzgojne cilje» (7. člen Razglasa o otroških pravicah, ki ga je dne 10. nov. izdala OZN). Razložite važnost igre in razvedrila za razvoj otrokove osebnosti».

Iz kratkega razgovora z dijakinjo, ki opravlja zaključni izpit na tem odseku, smo zvedeli, da je naloga izpadla precej dobro, čeprav je v začetku vladalo napeto vzdušje. Odkrito nam je povedala, da je to predvsem zasluga profesorice, ki se je skozi vse leto resnično zanimala za ta predmet in svoje dijakinje temeljito pripravila za končni izpit.

Na koncu naj navedemo še nekaj zanimivih odgovodov, ki so nam jih dali dijaki vseh štirih slovenskih srednjih višjih šol, ko smo jih vprašali: kaj vam pomeni matura in kakšen vtis ste odnesli v teh prvih dveh dneh?

«Matura me je nekoliko razočarala, pričakoval sem si nekaj več, čeprav sam ne vem kaj. Zavedam pa se, da so zaključni izpiti približno taki, kot vsaka navadna šolska naloga.»

«Matura je kot kocka. Lahko imaš srečo ali pa ne. Končna ocena ponavadi ne odgovarja dejanskemu znanju dijaka, spričevalo je realnejše.»

«Priznati moram, da me je prav matura pripravila do tega, da sem resno prijel knjigo v roke. Zato je to zame res nova izkušnja!»

«Ta izpit predstavlja mejnik. Mejnik med šolskim in delovnim svetom.»

lap

Mlad delavec padel osem metrov globoko

Mlad delavec, 22-letni Lauro Di Luca iz kraja Castello di Porpetto pri Vidmu, je včeraj popoldne padel z zidarskega odra z višine kakih osem metrov na območju tovarne Italsider. Mladenič je zadobil udarec v glavo in oprsje ter si zlomil zapestje leve roke; zdravniki kirurškega oddelka glavne bolnišnice domnevajo, da je zadobil še druge kostne in notranje poškodbe, zaradi česar se bo moral zdraviti dva meseca.

OB DANAŠNJEM PROCESU NA PRIZIVNEM SODIŠČU

Posilstvo je huda žalitev dostojanstva vsake ženske

Kolektiv za zdravje ženske, levičarske stranke in druge organizacije pozorni na današnji proces

Danes se na tržaškem prizivnem sodišču začenja prizivni proces zaradi posilstva mlade ženske. Posiljevalca, jugoslovanska državljana, so na prvostopenjskem procesu spoznali za kriva in ju obsodili na deset let zapora. Kazensko sodišče je takrat sprejelo, da se Kolektiv za zdravje ženske predstavi kot zasebna stranka in je utemeljilo svojo odločitev s tem, da predstavlja kolektiv vse ženske in je nosilec njihovih skupnih interesov.

Kolektiv za zdravje ženske poudarja v posebnem tiskovnem poročilu, da je nasilje, ki ga doživi vsaka posamezna ženska, nasilje proti vsem ženskam in je zato družbena in politična zadeva. Številne oblike nasilja, katerim so ženske izpostavljene, pridejo v javnost vsakokrat, ko katera odkloni molk in premaga svoj strah. In toliko bolj pogosto morajo pristojni državni organi zavzeti neko stališče.

Ženske odklanjajo vsako vrsto nasilja, tako posilstva kot druge oblike nasilja, ki jih javno mnenje večkrat dopušča. Ženska mora imeti pravico, da odloča o sebi in svojem življenju. Kolektiv za zdravje ženske odklanja vsakršna opravičila za podla dejanja, kot je posilstvo, ki globoko žalijo dostojanstvo vsake žene in poudarja, da mora sodstvo še enkrat potrditi njegovo prisotnost na procesu. S tem ne terjajo zgledne kazni za posiljevalca, pač pa želijo poudariti, da je to stvar vseh žensk in preprečiti, da bi ženska in tožiteljica postala obtoženka.

Tudi pokrajinsko vodstvo socialistične partije je izdalo poročilo, v katerem izraža vso podporo kolektivu in prepričanje, da je njegova prisotnost na procesu jamstvo za zaščito pravic vseh žensk.

Prav tako avtonomna sekcija tržaške PCI - KPI poudarja v svojem tiskovnem poročilu važnost, ki jo bo imela odločitev sodišča in izraža upanje, da se bo še enkrat pozitivno izreklo.

Solidarnost sta izrazili tudi pokrajinsko vodstvo ARCI-UISP in «Sodišče 8. marca» iz Rima.

(dn)

Sodišče obsodilo predsednika «Triestine»

Tržaško kazensko sodišče je pred včerajšnjim obsodilo zaradi obrekovanja 39-letnega tržaškega industrijca in predsednika «Triestine» Giorgia del Sabata iz Ul. Pinguente 6 pogojno na 16 mesecev zapora. Dogodek, ki je privedel predsednika «Triestine» pred sodnike, se je pripetil v Barkovljah 5. marca ponoči. Takrat je del Sabato v igri s prijatelji na «chemin de fer» izgubil 4 milijone in 100 tisoč lir, ki jih je porávnal s čekom. Naslednjega dne pa se je vrnil k prijatelju, kateremu je bil izročil ček, in zahteval, naj mu ga vrne. Po njegovem odklonilnem odgovoru je del Sabato odšel na policijo in tam prijavil izgubo čeka, ki ga je sam podpisal. Nekaj dni potem so v bančnem zavodu v Modeni zaplenili «izgubljeni» ček in po nadaljnjih preverjanjih so preiskovalci končno ugotovili resnico o čeku in prijavili del Sabata sodišču. Sodni zbor je sprejel zahtevo tožilca dr. Coassina in obsodil, kot rečeno, predsednika «Triestine» pogojno na 16 mesecev zapora.

PO MNENJU IZVEDENCEV LABORATORIJA ZA HIGIENO

Prvi utripi poletnega centra

Včeraj je bilo na igrišču pred osnovno šolo v Zgoniku vse živo. Sončni poletni dan je privabil na obširno dvorišče udeležence poletnega centra, ki so se po dveh dneh slabega vremena lahko v prijetnem vzdušju naigrali na svežem zraku, nekatere skupine pa so izkoristile lepo vreme za krajši izlet v bližnjo okolico. Poletni center «Miš-maš», ki ga sestavljajo skupine «Male čebelice», «Roboti», «Pikapolonice», «Metuljčki», «Pume» in «Veverice», je v teh dneh postavil temelje svojemu delovanju. Otroci, ki so prvi dan nekoliko boječe sledili raznim dejavnostim, so se kmalu vključili v delovne skupine in z zanimanjem sodelujejo pri risanju in opremljanju raznih plakatov, pri izdelavi ročnih izdelkov in pri glasbeni skupini. Center daje v teh dneh vtis velikega mravljišča, saj si otroci pod skrbnim vodstvom animatorjev prizadevajo, da bi čim lepše in čim bolj pristno uredili prostor, kjer bodo predvidoma preživeli mesec dni. Animatorji si predvsem želijo, da bi center kvalitetno dvignili, da bi tako nudil otrokom neprimerno več kot tradicionalna kolonija. Družabnost in z druge strani razvedrilo in razne dejavnosti so torej osnova vsemu delovanju. V tem smislu so prišli na svoj račun tudi nekateri handikapirani otroci, katerim center nudi s svojim smotrno urejenim programom primerno okolje za učinkovito socializacijo. Otroci so torej upravičeno ponosni in zadovoljni s svojim centrom, zato prihajajo radi in sodelujejo, ker so direktno zainteresirani za različne dejavnosti.

Tudi organizacija centra v zvezi s prevozi, kosilom in malico poteka v redu, zlasti zaradi zanimanja zgoniške občinske uprave, ki od začetka nudi vso ustrezno pomoč, tako glede preskrbe in priprave hrane, kot tudi občasne usluge, ki so pri takem načinu delovanja nenadomestljive.

V prihodnjih dneh imajo animatorji na programu več zanimivih pobud, upati je le, da bo vreme naklonjeno. Zavzetost organizatorjev centra in otrok samih sta porok, da bo delovanje kar se da uspešno. (ir)

Na sliki: otroci so se nastavili fotografu pri zgoniškem spomeniku.

Eugenio Finardi v našem mestu

Nocoj ob 21.15 bo na Gradu sv. Justa nastopil Eugenio Finardi, eden izmed vodilnih italijanskih kantavtorjev. Finardi je že več let v središču pozornosti glasbene kritike tako zaradi svojskosti svoje glasbe, kakor tudi zaradi izredne družbenopolitične angažiranosti besedil njegovih pesmi. Na koncertu bomo imeli priložnost slišati tudi nove, še ne izdane pesmi tako, da se nam obeta prijeten in zanimiv večer.

Koncert je organizirala Avtonomna letališčarska in turistična ustanova iz Trsta, vstopnice pa so na razpolago pri blagajni v pasaži Protti.

Ljubitelje tovrstne glasbe obveščamo tudi, da bo v nedeljo, 8. t.m. ob 20.30 v parku psihiatrične bolnice v Trstu koncert, na katerem bosta nastopila kantavtor Francesco Guccini in skupina Assemblea musicale teatrale. Vstopnice po 2.000 lir so na razpolago pri: Cooperativa libraria Ul. Gambini 6, na CLUET Ul. Fabio Severo 158 in v knjigarnah Utopia 3, Ul. del Bosco 50, in Antares, Ul. Beccaria 5.

● **Zaradi slabega vremena** je sinoči v Miljah odpadla napovedana predstava Teatra del Buratto «Cipì». Predstava bo uprizorjena danes ob 21. uri.

Zadnje slovo od dr. Stanka Oblaka

Velika množica se je včeraj dopoldne zadnjič poslovila od dr. Stanka Oblaka, uglednega in zaslužnega zamejskega gospodarskega in družbenopolitičnega delavca v Trstu v vseh povojnih letih. Na dvorišču mrtvašnice so se zbrali vsi, ki so pokojnika poznali, z njim sodelovali na raznih področjih našega manjšinskega življenja, predvsem pa slovenski gospodarski in trgovski operaterji, predstavniki naših gospodarskih organizacij, katerim je postavljal temelje in potem v njih deloval z vso svojo visoko strokovnostjo in vnemo. Zbrali so se tudi osebni prijatelji in prijatelji njegove družine, vsi ki so ga cenili in spoštovali.

Potem ko se je razvil dolg žalni sprevod po običajni poti in po opravljenih kratkih obrednih svečanostih, se je mrliški furgon v spremstvu dolge vrste avtomobilov usmeril po mestnih ulicah po obalni cesti in po valonu na goriško pokopališče, kjer so krsto s pokojnim dr. Stankom Oblakom položili v družinsko grobnico Oblakovih, v kateri že počivajo Stankov oče in drugi predniki.

Ob odprtem grobu se je od Stanka poslovil predsednik Slovenskega deželnega gospodarskega združenja dr. Vito Svetina. Na kratko je obudil življenjsko pot in njegovo zavzetost pri obnavljanju našega gospodarskega življenja in ustanov. «Živel si in deloval v prepričanju — je dejal Svetina — da je le trdno gospodarstvo osnova za vsestranski razvoj naše skupnosti. Tvoja prisotnost in tvoje delo na vseh področjih, tvoje globoko prepričanje, kot dober poznavalec italijanskega sveta, državnih in gospodarskih mehanizmov, da je le z resnim strokovnim pristopom mogoč prodor v širše gospodarske in oblastvene strukture, nam je bilo v pomoč pri uresničevanju osnov za enakopraven razvoj našega gospodarstva, za uveljavitev našega človeka. Za ves ta tvoj neprecenljiv doprinos naši skupnosti smo ti hvaležni.

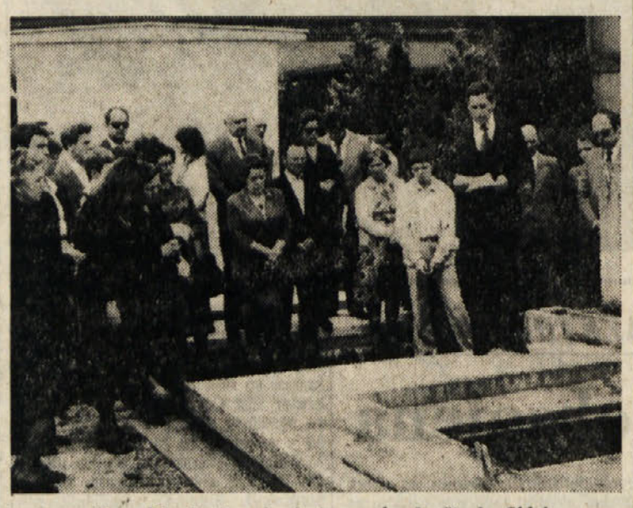

Govor Vita Svetine ob odprtem grobu dr. Stanka Oblaka

Še posebej se te bomo s hvaležnostjo in spoštovanjem spominjali mi mlajši, katerim si imel priložnost s svojimi dejanji in nasveti usmerjati v trezno presojanje stvarnosti, v kateri živimo.

S spominom na tvoje delo pa ostaja tudi naša obveza, da nadaljujemo po poti, ki si jo začrtal. Naj ti bo lahka naša zemlja.»

Na to poslednjo pot v Gorico so Stanka pospremili svojci in sorodniki, z njimi pa tudi njegovi najožji sodelavci iz Trsta, Gorice in Beneške Slovenije. Pogrebne svečanosti sta se v zastopstvu RK SZDL Slovenije in kot pokojnikova osebna prijatelja udeležila tudi dr Jože in Marija Vilfan. (jk)

PRESENEČENJE IZ TRŽAŠKIH SODNIH KROGOV

Ponovna aretacija Francozinje ki jo v domovini čaka giljotina

Nekaj dni je bila Elaine Giraud Sagnard popolnoma svobodna, sedaj pa je spet v koronejskih zaporih

Odisejade 27-letne Francozinje Elaine Giraud Sagnard, ki so jo v Franciji skupno z možem Christianom Sagnardom obsodili na smrt na giljotino, jo zajeli v Miljah, jo najprej zaprli in nato spustili na začasno svobodo, ni še konec. Včeraj so jo agenti oddelka za tujce tržaške kvesture ponovno aretirali po nalogu namestnika državnega pravdnika dr. Brencija, tako da je po enem letu (na začasno svobodo so jo skupaj z možem spustili prav lanskega julija) spet prestopila prag koronejskih zaporov.

Dogodovščina zakoncev Sagnard je tržaški javnosti že dobro znana. Francoza so v domovini v odsotnosti obsodili na giljotino zaradi poskusa ropa v poštnem uradu v Toulousu leta 1972, pri tem pa je treba poudariti, da obtožence v Franciji vedno obsodijo na najvišjo kazen po tamkajšnjem kazenskem zakoniku, kadar jim sodijo v odsotnosti, in da jim potem, če jih aretirajo, sodijo ponovno. Po italijanskem zakoniku bi zakonca Sagnard za njun prekršek kaznovali največ na štiri leta zapora in prav ta je bil največji razlog, da Italija ni ugodila francoski prošnji po ekstradiciji zakoncev Sagnard in da so ju po sklepu ustavnega sodišča pred enim letom spustili na začasno svobodo.

V zadnjih mesecih so se odnosi med Italijo in Francijo na sodnem polju precej skrhali, k temu pa je dokaj pripomogel veto francoskih sodnih oblasti italijanski prošnji za ekstradicijo Lorenza Bozana, domnevnega morilca Milene Sutter. Za tem je italijansko ustavno sodišče razveljavilo pogodbo med obema državama o ekstradiciji, tako pa je padel vsak razlog, da bi bila Christian in Elaine Sagnard (moški je medtem pobegnil) še vedno podvržena kontrolirani svobodi. Elaine Sagnard je bila tako za nekaj dni spet povsem svobodna, saj se ji ni bilo treba več vsak dan predstaviti na kvesturi, kot ji je bilo prvotno določeno po sklepu ustavnega sodišča.

Včeraj pa presenečenje. Namestnik državnega pravdnika je ugotovil, da visi nad zakoncema Sagnard še vedno mednarodni zaporni nalog ter je poklical Elaine na kvesturo, kjer so jo agenti ponovno aretirali.

Avto v morje

Pozabljivost se je hudo maščevala Zagrebčanu Marjanu Trombi. Slednji je parkiral svoj fiat 126 P na pomolu Venezia, vendar je pri tem pozabil potegniti za ročno zavoro. Potem ko je lastnik odšel, je avto končal v morje, od koder so ga tržaški gasilci z žerjavom spet potegnili na suho.

Združenje upravičencev jusarskih pravic v Bazovici izreka iskreno sožalje družini ob izgubi dr. Stanislava Oblaka.

Ob nenadomestljivi izgubi svojega člana nadzornega odbora dr. Stanka Oblaka izreka zadruga «Naš Kras» iskreno sožalje hudo prizadeti družini.

Ob bridki izgubi Stanka Oblaka izreka družini iskreno sožalje PD Ivan Grbec iz Škednja.

Ob bridki izgubi Edvarda Martinuzzija izreka družini iskreno sožalje PD Ivan Grbec iz Škednja.

ZAHVALA

Ob smrti

Ivanke Bubnič por. Gombač

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v tem težkem trenutku.

Družini Gombač in Schillani

Trst, 5. julija 1979

Nenadoma je preminil

STANISLAO (STANKO) ZGONC

Pogreb bo jutri, 6. julija 1979, ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčinah.

Žalostno vest sporočajo: žena Vlasta, hči Mirela, sestra Albina in drugi sorodniki

Opčine, 5. julija 1979

Spet ni bilo prostora za slovenščino

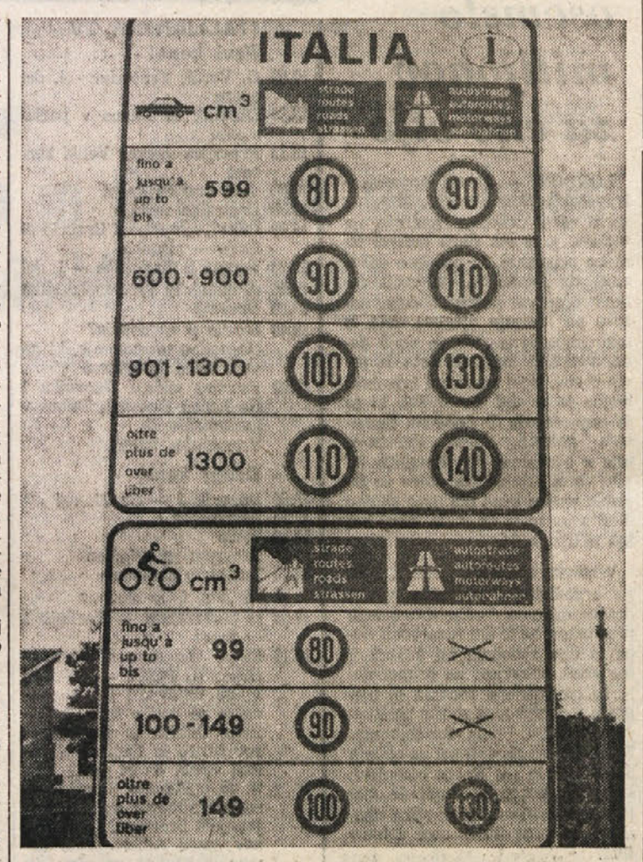

Prenekateri izmed naših čitateljev bo lahko na prvi pogled mislil, da smo sliko na levi posneli na kakem mejnem prehodu v Piemontu ali v Poadižju, kjer naj bi tabla opozarjala francoske in avstrijske turiste, ki so namenjeni v Italijo, o omejitvah hitrosti na italijanskih cestah, saj so na tabli (poleg seveda v italijanščini) napisi v francoščini, angleščini in nemščini.

Pa le ni tako. Naš fotograf je sliko posnel kar na Fernetičih. In prav zaradi tega so se nam ponovno porodila nekatera že stara vprašanja: ista vprašanja, ki jih je pred dobrima dvema letoma izzvalo postavljanje novih, svetlikajočih se, fosforescentnih in kdo ve še kakšnih smerokazov po najbolj prometnih mestnih ulicah, na katerih tudi ni bilo zaslediti besedice v slovenščini.

Sprašujemo se, ali ustanova, ki skrbi za varnost na cestah, sploh ve, komu najboli služijo razni smerokazi in navodila za omejevanje hitrosti tu, v Trstu: Francozom, Angležem, Nemcem ali v prvi meri prav Slovencem in drugim Jugoslovanom, ki so dobrodošli v Trstu le kolikor puščajo tukajšnjim malim trgovcem mastne pare?

Želeli bi, da bi enkrat za vselej pristojni organi odgovorili na to vprašanje.

Kino

Miramarski park - «Luči in zvoki» ob 21.30 «Il sogno imperiale di Miramare» (v italijanščini), ob 22.45 «San u Miramaru» (v srbohrvaščini).

Ariston 21.30 «Easy rider». Režija Dennis Hopper. Peter Fonda, Jack Nicholson. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Ritz 18.00 «Sono il numero uno del servizio segreto». Nicky Henson, Richard Todd. Barvni film.

Eden 18.00 «La rivoluzione sessuale in America». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 17.00-22.00 «Amici miei». Ugo Tognazzi, G. Moschin. Barvni film.

Excelsior Zaprto čez poletje.

Fenice 17.30 «Diabolicamente tua». Senta Berger. Barvni film.

Mignon 16.00 «Castelli di ghiaccio». Roby Benson. Barvni film.

Filodrammatico 15.30—22.00 «Exhibition strike». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Cristallo 17.30 «Vagons-lits con omicidi». Jill Claybourgh, Gene Wilder. Barvni film.

Moderno 16.00—21.30 «Elliot, il drago invisibile». Walt Disney. Chiamate Londra». Tony Curtis in Roger Moore. Barvni film.

Aurora 16.30 «Attenti e quei due: Qui Montecarlo». Tony Curtis in Roger Moore. Barvni film.

Capitol 17.00—22.00 «Champagne per due dopo il funerale». C. Sanders. Barvni film.

Vittorio Veneto 16.30 «I diamanti sporchi di sangue». Barbara Bouchet, Claudio Cassinelli. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Šolske vesti

Ravnateljstvo Državnega poklicnega zavoda industrijske smeri Trst - Ul. Matteotti 12, sporoča, da se vrši vpisovanje za šolsko leto 1979-80 do vključno 7. julija. Prošnje sprejema tajništvo od 9. do 12. ure.

Ravnateljstvo Državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom «Žiga Zois» Trst — Vrdelska cesta 13/2 — sporoča, da je čas za vpis za šolsko leto 1979/80 do vključno 7. julija t.l. Prošnje sprejema tajništvo vsak [illegible] 10. do 12. ure.

Izleti

Sekcija Slovenske skupnosti v občini Dolina priredi **v soboto, 14. julija,** enodnevni izlet z avtobusom po Terski dolini v Beneški Sloveniji in čez mejni prehod Učje v Soško dolino (Bovec).

Vpisovanje še danes, 5. t.m., oziroma do zasedbe mest pri Marju Zaharju v Zabrežcu (tel. 228481 v večernih urah). Potrebno je imeti prepustnico ali potni list.

Združenje Union priredi v nedeljo, 8. julija, izlet na Krk - Baško. Informacije na sedežu združenja v Ul. Valdirivo 30 - tel. 64459 vsak dan od 10.30 do 12. ure in od 17. do 19.30. V četrtkih od 17. do 19.30 in v soboto od 10.30 do 12. ure

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

IŠČEM omaro za dnevno sobo. Telefonirati na št. 729828 po 19. uri ali na št. 729928.

SOBO v strogem centru, primerno za poslovno dejavnost, oddam. Pisati na Primorski dnevnik pod šifro «strogi center».

NAPROŠA se najditelj naočnikov v nedeljo, 24. junija, v Praprotu, da proti nagradi telefonira na 211178.

PRODAM za košnjo 1 hektar dobre živinske žlahtne krme v Dolu. Ivan Vižintin (Jekopič), Dol - Palkišče 31.

ŠTUDENTKA išče sobo ali enosobno stanovanje v najem, po možnosti v centru Trsta. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika pod šifro «Študentka»

ODLIČEN lak za vaša okna in jahte prodam po ugodni ceni. Mizarska delavnica Boris Grilanc - Saležtel. 229-190.

PRODAM novi čoln LORD 300 — krmni motor Johnson 10 Hp, pritikline ter prtljažnik za čoln, 1:550.000 lir. Telefon 422010, ob 13. uri.

IŠČEM enosobno stanovanje, po možnosti v Trstu. Upokojenka. Ponudbe na redakcijo Primorskega dnevnika v Gorici tel. (0481) 83-382.

PRODAM stanovanje v pritličju v Kraški ulici št. 74 v Štandrežu. Telefonirati na št. (0481) 89668 v popoldanskih urah.

NA POBUDO DEŽELNE UPRAVE

V izdelavi načrt za prometne zveze na celotnem območju naše dežele

Deželni odbornik Cocianni in prof. Maternini sta včeraj zastopnikom iz vse dežele orisala priprave za ta načrt

Naša deželna uprava pripravlja obsežen načrt za prometne zveze, ki bo sestavni del vsedržavnega tozadevnega načrta. Priprave so se že pričele, dežela je dala nalog za sestavo načrta prof. inž. Matteu Materniniju, ki je predsednik inštituta za preučevanje prevozov v evropski gospodarski skupnosti. Posebna ekipa, ki jo vodi prof. Maternini se je že lotila dela.

Včeraj je deželni odbornik za prevoze Cocianni povabil v goriški avditorij župane iz vse dežele, deželne svetovalce in parlamentarce, zastopnike vseh podjetij in ustanov, ki se bavijo s prevozi. Tako Cocianni kot prof. Maternini sta orisala začetno delo in smernice za pripravo zgoraj omenjenega načrta, po njunih začetnih posegih se je razvila živahna razprava.

Cocianni je nakazal osnovne politične smernice, ki jih je temu vprašanju posvetila deželna vlada. Lani oktobra je bila v Rimu vsedržavna konferenca o prometu. Dežela ima že precejšnjo podlago za sestavo tega načrta, saj je že izdelan deželni urbanistični načrt in v njem je o prometu že precej napisanega in nakazanega. Sodobne prometne žile pa so za našo deželo nujno potrebne, je dejal odbornik Cocianni, kajti le z njimi se bo naša dežela rešila izolacije. Zaradi tega morajo biti vsebovane v deželnem načrtu za prometna vprašanja povezovalne smernice, tako v odnosu do drugih dežel kot s sosednima državama. Zato je treba nujno dokončati dela za povezavo italijanskega avtocestnega omrežja z jugoslovanskim tako na področju Gorice kot Trsta. Prav tako je treba posvetiti posebno pažnjo nadaljnji gradnji avtoceste Videm - Trbiž in tudi realizaciji tunela Monte Croce Carnico. Vse te avtocestne prometne zveze bodo našo deželo neločljivo povezale z drugimi evropskimi državami severa in vzhoda.

Poleg tega pa je Cocianni omenil še gradnjo velikega železniškega vozlišča v Červinjanu in dokončanje železniške obvoznice Trsta. Govoril je tudi o integraciji pristanišč in tudi o možnostih, ki bi se odprle za deželo, če bi uresničili veliko vodno pot Jadran - Soča - Donava. Konec letošnjega leta in v začetku 1980. ko bodo zbrali vso dokumentacijo, bodo lahko pripravili deželno konferenco o prometnih vprašanjih. Na njej bodo že nakazali glavne smernice razvoja na tem področju.

Prof Maternini pa je zborovalcem povedal, kako bo delovala študijska skupina, ki jo on vodi. Po podrobni analizi obstoječih infrastruktur in onih, ki so v gradnji (preučili bodo cestne, železniške, vodne poti kot tudi žičnice) bodo upoštevali tudi potrebe. Zaradi tega bodo poklicali k sodelovanju vse tozadevne strokovne službe in uporabnike teh infrastruktur. Največ prometa se trenutno odvija v smeri sever-jug in središče tega prometa je Trst v svojim pristaniščem, je dejal prof. Maternini. Važen je tudi promet blaga in oseb na relaciji Vzhod-Zahod. Predvidevanja kažejo, da se bo ta promet izredno razvil.

Ko je govoril o pristaniščih in letališču ter o gospodarski važnosti, ki jo ima naftovod Trst-Ingolstadt, se je poročevalec zaustavil tudi ob vprašanju premogovoda, ki naj bi povezal Poljsko s Trstom V zvezi z naftno krizo bo ta naprava postala v kratkem zelo važna.

V zavodu «Lenassi» mladinsko središče

V občinskem zavodu «Lenassi» so tudi letos odprli poletno središče, ki ga obiskuje nad 80 mladincev. Tri leta že deluje to poletno središče, vzgojiteljem pa prihajajo na pomoč tudi kolegi iz podobnega zavoda v Gradišču. Odprt je vsak delavnik od 8.00 do 13.30, deloval pa bo do 8. septembra. Poleg gojencev, ki ga obiskujejo skozi vse leto, so se vanj vpisali tudi «zunanji» otroci in mladeniči.

Prejšnji dan so se, denimo, odpeljali na ogled cirkuške predstave, ko je bil «Orfei» še v Gorici. Dopoldne so prisostvovali vajam akrobatov in klovnov, zvečer pa so bili navzoči na predstavi namenjeni občinstvu. Zelo jih je zanimal živalski svet, katerega ogled jim je — skupno s predstavo — omogočila uprava cirkusa.

V nedeljo praznik krvodajalcev na Vrhu

Sovodenjski krvodajalci pripravljajo v nedeljo, 8. julija, svoj praznik na Vrhu, pri katerem bodo sodelovali tudi pevci in godci iz pobratene občine Škofja Loka.

Ob 9. uri se bodo zbrali pred spomenikom padlih na Vrhu, ob 9.30 bo slovesnost ob polaganju vencev, ob 10. uri pa bo verski obred za pokojne krvodajalce.

Nadaljnji spored se bo odvijal na prireditvenem prostoru na Largi, kjer bo koncert pihalne godbe, podelili pa bodo tudi priznanja. Sledil bo «piknik» na odprtem za vse krvodajalce in goste, piše v vabilu, ki so nam ga te dni dostavili iz Sovodenj.

OB DNEVU BORCA 4. JULIJU

Delegacija Doberdobcev na prazniku KS Prvačina

29. julija bodo Prvačkovci in krajani s Sela na Krasu v gosteh v Doberdobu

Včeraj so imeli v Prvačini praznik krajevne skupnosti, ki so ga počastili s slavnostno sejo skupščine ter s prireditvijo na Mandriji. 4. julij pa ni samo dan borca, ki je v Sloveniji državni praznik, ampak je tudi dan, ko sta se pred tremi leti pobratili krajevna skupnost Prvačina in občinska uprava v Doberdobu. Zaradi teh vezi se vsako leto na ta dan prazniku krajevne skupnosti pridruži tudi Doberdob. Letošnjega praznika se je udeležila delegacija občinskega sveta, ki so jo sestavljali župan Andrej Jarc, podžupan Mario Lavrenčič in občinski svetovalec Frančko Radetič, nadalje so bili navzoči predstavniki sekcije VZPI - ANPI na čelu s Karlom Černicem ter mladinci in taborniki. Na slavnostni seji, na kateri so podali obračun lanskega dela, je pozdravil Prvačkovce župan Andrej Jarc. Na Mandriji, kjer so imeli kulturni program in kjer je spregovoril predvojni protifašist in organizator osvobodilnega boja Jurij Beltram, pa je spregovoril Karel Černic.

Občinska uprava v Doberdobu bo Prvačkovce imela v gosteh 29. julija, torej na dan, ko je bilo pred tremi leti izvedeno drugo dejanje pobratenja. Občinarji se že pogovarjajo o tem, kako počastiti ta dan. Ker so pred nekaj tedni navezali stike tudi s krajevno skupnostjo Sela na Krasu, bodo konec tega meseca naši Kraševci povabili v goste tudi svoje neposredne sosede.

V OKVIRU PRAZNIKA UNITA'

V Doberdobu razprava o družbenih temah

Z današnjim dnem se prične v Doberdobu praznik komunističnega tiska, listov Dela in Unità. Za uvod bosta Ivan Bratina in Vincenzo Marini - Banfi spregovorila o Jožetu Srebrniču, revolucionarju, ki je tragično umrl pred 35 leti, v času osvobodilnega boja.

Tudi vse tri naslednje dneve, to je v petek, soboto in v nedeljo so na sporedu razprave o ključnih vprašanjih družbenega razvoja ter naše narodnostne skupnosti. Tako bodo v petek, ob 21. uri predvajali film o ženski manifestaciji v Gradišču, po predstavi pa bosta Ivana Placer iz Trsta ter Rosalia Busolini, referent za ženska vprašanja, spregovorili o ženski problematiki v italijanski družbi.

V soboto, ob 20.30 bo Tržaški partizanski zbor, ki ga vodi Oskar Kjuder, izvajal pesmi mednarodnega odporniškega gibanja ter delavske in revolucionarne pesmi z naslovom «Zemlja in narodi».

V nedeljo zvečer ob 20. uri pa bo zborovanje, na katerem bosta spregovorila občinski svetovalec v Gorici Ace Mermolja in pokrajinski svetovalec Silvino Poletto.

Od petka dalje bo poskrbljeno tudi za plesno zabavo in druge oblike rekreacije.

Koncert zbora CAI

V dvorani deželnih stanov na gradu v Gorici bo v soboto, ob 21. uri, koncertiral pevski zbor «Coro Monte Sabotino» goriškega alpinističnega društva CAI. Pod vodstvom Umberta Perinija bo izvajal celovečerni program.

SKPD «F. B. SEDEJ»
in ansambel «L. HLEDE»

vabita na

9. zamejski festival domače zabavne glasbe v Števerjanu

Sodelujejo ansambli iz Italije, Slovenije in Koroške.

Festival bo v soboto, 7. julija, ob 21.00 ter v nedeljo, 8. julija, ob 17. uri (zaključni del)

Izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča izletnike za nedeljo, 8. julija, da bo odhod avtobusa iz Gorice - Travnik ob 5. uri, iz Štandreža ob 5.05 in iz Sovodenj ob 5.10. Opozarjamo na točnost.

Razna obvestila

Ženski pevski zbor prosvetnega društva Oton Župančič bo imel v soboto ob 21. uri zaključni nastop v letošnji sezoni. Koncert bo v domu Andrej Budal v Štandrežu.

Doberdobska občinska uprava bo v drugi polovici avgusta poskrbela za dnevno kolonijo za otroke, v kraju Giarette. Za to obdobje namerava občina honorarno zaposliti spremljevalko. Interesentke lahko za podrobnejša pojasnila zaprosijo na županstvu v Doberdobu. Rok za predložitev prošenj poteče v soboto, 7. t.m.

Kino

Gorica

CORSO 17.00—22.00 «Apache». Kavbojka.

VITTORIA 17.00—22.00 «Fatelo con me di onde dolci danesi». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Metti donna nel mio letto».

PRINCIPE 18.00—22.00 «Abesada — l' abisso dei sensi».

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici deželna lekarna Vidussi, Verdijev korzo 57, tel. 28-79.

S SEJE ZAHODNOKRAŠKEGA RAJONSKEGA SVETA

NA PROSEKU NAMERAVAJO GRADITI TENIŠKA IGRIŠČA

Tržaška občina še ni poskrbela, da bi namestili še kakšno osebo v kraških izpostavah

Torkova izredna seja rajonskega sveta za zahodni Kras je bila «izredna» v pravem pomenu besede. Svetovalci so namreč razpravljali o tekočih vprašanjih kar pod milim nebom. Vrata občinske izpostave na Proseku, kjer se rajonski svet sestaja, so bila namreč zaklenjena. Tržaška občina še ni poskrbela, da bi tudi v tem uradu stalno zaposlili osebo, ki bi skrbela samo za to izpostavo. Še vedno namreč dela ena oseba tako na občinski izpostavi na Opčinah kot na Proseku.

Seja je kljub temu bila, čeprav so močni sunki burje znatno skrajšali dnevni red. Razpravljali so le o enem vprašanju. Pred dvema letoma je namreč tržaški teniški klub T. C. Obelisco poslal občini pismeno prošnjo, da bi mu dodelili zemljišče za gradnjo štirih igrišč, ki bi popestrila mladinski šport. Občina pa je pred dnevi prošnjo poslala rajonskemu svetu, da jo pregleda, prouči in o njej odloči. Rajonski svet pa je sklenil, da se morata o tem izreči komisija za šport in rekreacijo in komisija za kmetijstvo. O vprašanju pa se bodo še posvetovali s predstavniki vseh športnih organizacij s Proseka, Križa in Kontovela, da bo sklep enoten. Medtem pa rajonski svet zahteva točno perimetracijo zemljišča (gre za jusarsko zemljišče). Baje bi morala ta igrišča nastati nekje pri proseškem igrišču za baseball ali nekje med Gabrovcem in Sv. Primožem.

Gledališča

ROSSETTI

V soboto ob 20.30 in v nedeljo ob 18. uri Leharjeva «Vesela vdova». V Pasaži Protti se nadaljuje prodaja vstopnic.

DRŽAVNI CIRKUS NANDO ORFEI (Palazzetto dello Sport).

Do 15. julija si boste lahko ogledali legendarne umetnike Kitajskega cirkusa. Rezervacije in prodaja listkov v Pasaži Protti 2, tel. 767-831 in 65-700. Dnevno dve predstavi, ob 17. in 21.45.

Razna obvestila

Slovenska prosvetna zveza obvešča, da je pisarna v Trstu odprta vsak dan od 8.30 do 12.30, ob torkih in petkih tudi popoldne od 17. do 19. ure.

Svet krajevne skupnosti za Nabrežino Kamnolomi se bo sestal v torek, 10. julija 1979, ob 21. uri v prostorih občinskega sedeža.

Prispevki

Namesto cvetja na grob dr. Stanka Oblaka daruje Egon Kraus 10 tisoč lir za ŠD Polet.

V počastitev spomina dr. Stanka Oblaka daruje Branko Pahor z družino 10.000 lir za tabornike RMV.

V spomin na nepozabnega dr. Stanka Oblaka darujeta Sonja in Vanja Lokar 50.000 lir za tržaške skavte.

Ob prvi obletnici smrti v spomin na predragega Silvo Ban — Škerkovo darujeta Vlasta in Armido 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na dr. Stanka Oblaka darujeta Miranda in Aleksander Kokoravec 50.000 lir za poimenovanje osnovne šole pri Sv. Jakobu po J. Ribičiču

V počastitev spomina Bruna Velikonje daruje Silva Pregarc z družino 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na dr. Stanislava Oblaka darujejo Luciano Fabian 10 tisoč, Rafael Perco 10.000, Srečko Zupan 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na dr. Stanka Oblaka daruje družina Pribac 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na dr. Stanka Oblaka daruje Štefan Lavrenčič 10.000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina dr. Oblaka daruje Amalija Castellani 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na dr. Stanka Oblaka daruje družina Jurinčič 10.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob strica Pepija Unussicha (Dalmato) daruje družina Brišček (Konkonel) 10 tisoč lir za TPPZ.

V spomin na očeta Pepija Unussicha daruje sin Piero z družino 20.000 lir za Skupnost družina Občine.

Namesto cvetja na grob strica Pepija Unussicha (Dalmato) daruje družina Plesničar (Ul. Verniellis) 20.000 lir za **TPPZ.**

MEDTEM KO KURILNEGA OLJA ŽE DOLGO PRIMANJKUJE

Vedno več črpalk zaprtih zaradi pomanjkanja bencina

Financa grozi z globo bencinarjem, če prodajalno zaprejo, ker so iztočili vse pogonsko gorivo - Kaj bodo odločili v Rimu

Medtem ko se polemika okoli bencina vedno bolj razplamteva ter posegajo vanjo prodajalci petroleja in stranke, pa nastajajo z oskrbo vedno večje težave. Včeraj kasno zvečer so prodajalci nafte in bencina imeli v Gorici sestanek, na katerem so ocenili sedanji položaj ter se seznanili tudi z nekaterimi dohodki, ki govore o tem, da je perspektiva vse prej kot rožnata. O tem, kako zmanjkuje kurilnega olja, smo že pisali. Kakor se govori, «ga nimajo» tuje petrolejske družbe, medtem ko ga AGIP, ki je družba z državno udeležbo, prodaja. Nekaj podobnega se v zadnjem času dogaja tudi v preskrbi z bencinom. Tuje družbe ne oskrbujejo svojih bencinskih črpalk, zaradi česar so nekatere pro-

Fotografija črpalke, ki jo bomo pogosteje videvali?

dajalne zaprte. Kakor smo izvedeli, so jih kmalu obiskali finančni stražniki ter jim zagrozili s slano globo, če jih takoj ne odprejo. Zaenkrat so pogledali skozi prste, toda v prihodnje, so rekli, ne bo šlo več tako lahko. Konec koncev na bencinskih črpalkah ne prodajajo samo pogonskega goriva, ampak tudi druge avtomobilske potrebščine. Bencinarji ugovarjajo, da od prodaje nimajo koristi, in da se jim zato ne splača odpirati črpalk, če nimajo bencina.

Iz rimskih krogov prihajajo vesti, da bi se v prihodnjem tednu klopčič moral razvozlati. Predsednik italijanskih industrijcev na naftnem sektorju Theodoli vidi izhod v izenačenju cene nafte za pogon in cene nafte za kurjavo, v odpravi bencinskih bonov za inozemske turiste ter v zvišanju industrijske cene bencina za 30 lir. Theodoli se bo o teh predlogih pogovarjal z ministrom Nicolazzijem. Kako bo potekal ta pogovor, pa je odvisno tudi od ministra La Malfe, ne nazadnje pa tudi od razpleta vladne krize.

Medtem se vedno bolj glasno govori o tem da industrijci skrivajo blago, ker pričakujejo podražitev. Nicolazzi se temu nevarnemu pojavu upira s pozivom na avtomobiliste, naj nemudoma telefonirajo financi, če jim ne natočijo bencina.

Običajno se dogaja, da je konec tedna vedno več bencinskih črpalk praznih, ker si nekateri ustvarjajo zaloge, ker zaradi stavke prevoznikov ni redne dobave blaga in ker se je v juliju že povečal priliv motoriziranih inozemskih turistov.

Tudi prejšnja leta smo se srečevali s temi pojavi, pa pogonskega goriva vendarle ni manjkalo. Zato lahko sodimo, da alarmni zvonec, ki nam tokrat zvoni, še bolj glasno naznanja, da stopamo v novo razdobje, ko bomo morali skrbneje paziti na pogonsko gorivo. Zaenkrat ni razloga, da bi si ustvarjali zaloge v kleteh in s tem tvegali, da poženemo hišo v zrak. Prav zares nismo v vojnem času, ko je bila vsaka zaloga dobrodošla. Toda že samo dejstvo, da bencina primanjkuje, ustvarja pri ljudeh psihozo, ki je sposobna vnesti hudo neravnovesja v določene sektorje distribucije, ki so v tem času posebno občutljivi.

Resolucija KD o beguncih iz Vietnama

Demokristjanski občinski svetovalci Cicuttin, Aprilis, Cefarin in Tuzzi so predlagali resolucijo o sedanjem položaju beguncev iz Vietnama. Resolucijo naj bi odobril občinski svet. O tem vprašanju je na zadnji občinski seji spregovoril svetovalec Cicuttin, poleg njega pa še liberalec Fornasir, ki je celo predlagal, da bi župan vrnil odlikovanja, ki jih je dobil ob priliki njegovega obiska v Severnem Vietnamu pred nekaj leti.

V soboto otvoritev telovadnice v Štandrežu

V soboto, ob 18.30, bodo v Štandrežu svečano odprli novo telovadnico, ki so jo po načrtih arhitektinje Anne Geltrude Torggler iz občinskega tehničnega urada zgradili za potrebe Štandreža in njegove bližnje okolice. Ob tej priložnosti se bosta srečali ekipi Juventine iz Štandreža in Folgore. Poleg najvišjih predstavnikov občinske uprave, ki je zagotovila osnovna sredstva, se bodo odprtja udeležili tudi predstavniki dežele, ki je delo omogočila s tem, da se je obvezala plačati obresti na posojilo, ter predstavniki športnega življenja.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna bolnišnice, Ul. Terenziana 26, tel. 44-387.

V Trnovskem gozdu po poteh partizanskih ranjencev

V okviru vzgojno-izobraževalnega programa je Občinska konferenca Zveze rezervnih vojaških starešin občine Idrija, v sodelovanju s Planinskim društvom Idrija, Zvezo borcev NOV in mladino, organizirala v nedeljo, 24. junija 1979 pohod po poteh partizanskih ranjencev v Trnovskem gozdu.

Več kot 200 udeležencev pohoda se je v nedeljo zjutraj zbralo na trgu maršala Tita v Idriji in nato krenilo preko Hleviških planin do Tratnikove domačije v Čekovniku nad Idrijsko Belo. Tu je pohodnikom spregovorila partizanska zdravnica dr. Pavla Jerina - Lah, ki je obudila spomine na težke dni partizanske sanitete, ki je od leta 1943 do osvoboditve z nesebično pomočjo domačinov v Trnovskem gozdu delovala SVPB «Pavla», v kateri se je zdravilo 954 ranjencev.

Od Tratnikove domačije je kolona pohodnikov krenila do idrijskih Klavž. Tu je spregovoril Jurij Bavdaž, ravnatelj Mestnega muzeja v Idriji, ki je pohodnike seznanil z zgodovino tega starega objekta, pomembnega za splavljanje lesa iz Trnovskega gozda v rudarsko Idrijo.

Pohodniki so nato pot nadaljevali po stezah, kjer so nosili ranjene partizane v skrite bolniške postojanke, obiskali pa so tudi grobišče, kjer počiva več kot 30 padlih partizanov.

Nedeljski pohod po Trnovskem gozdu so pohodniki sklenili z zborovanjem v Mrzli rupi. Zborovanja so se poleg pohodnikov udeležili tudi krajani vojskarske planote, številno osebje in ranjenci iz bolnišnice «Pavle», partizanska zdravnica Franja, slavnostni govornik pa je bil Albert Jakopič - Kajtimir, načelnik štaba IX. korpusa. V svojem govoru je poudaril veliko vlogo, ki jo je IX. korpus odigral s pomočjo krajanov na področju Trnovskega gozda in Vojskega v zadnji sovražni ofenzivi. V kulturnem programu zborovanja v Mrzli rupi so sodelovali: moški zbor združenja šoferjev in avtomehanikov iz Idrije, recitatorji KUD «Planika» Vojsko in harmonikar iz Sp. Idrije.

Vsi pohodniki so tudi dobili spominsko značko z originalnim žigom SVPB «Pavle» in kontrolni karton pohodov ob 75-letnici PD Idrija.

Nedeljski pohod po slikovitem terenu Trnovskega gozda je bil lep prispevek k negovanju tradicij NOB, prenašanju teh na mladi rod ter krajevnemu prazniku Vojskega.

SILVO KOVAČ

● **Goričanki Livia in Nives Cicuta,** ki živita v Leccu, sta darovali goriškemu muzeju zbirko 26 srebrnih avstrijskih kovancev osemnajstega ir devetnajstega stoletja. Razstavili jih bodo v numizmatični zbirki v muzeju na grajskem griču.

Cene na občinski tržnici na debelo

(CENE ZA KILOGRAM, TARA VKLJUČENA)
4. JULIJA 1979

Povrtnina	Min.	Maks.	Prevl.
Česen	1300	2300	1500
Pesa	400	500	450
Zelje (glavnato)	300	400	350
Cikorija	400	500	450
Radič zelen	2500	3000	2800
Čebula	138	265	200
Fižol	920	1150	1035
Fižol v stročju	807	1035	920
Gobe kult.	1000	1200	1100
Melancane (dolge)	345	633	403
Krompir bea	300	320	310
Zelena paprika	460	633	575
Paradižniki	230	633	460
Peteršilj	700	1000	850
Zelena	450	700	500

	Min.	Maks.	Prevl.
Sadje			
Marelice	920	1150	1035
Ananas	880	990	880
Banane	858	990	935
Češnje (črne I)	920	1150	1035
Fige fioroni	920	1380	1150
Jabolka delišes I	575	690	633
Jabolka jonathan	276	322	299
Melone	288	633	403
Breskve bele I	805	1035	863
Češplje florentia	403	690	633
Pomaranče	690	805	748
Limone zelene	518	690	633

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 5. julija
CIRIL IN METOD

Sonce vzide ob 5.21 in zatone ob 20,57 — Dolžina dneva 15.36 — Luna vzide ob 16.11 in zatone ob 2.40

Jutri, PETEK, 6. julija
DUŠICA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24,2 stopinje, najnižja 20 stopinj, ob 18. uri 23,4 stopinje, zračni tlak 1010,6 mb ustaljen, vlaga 43-odstotna, veter vzhodnik 12 km na uro, nebo 8 desetink pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 19,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 4. julija 1979 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 7 oseb.

RODILI SO SE: Silvia Dominissini, Chiara Soavi, Renato De Francesco, Mauro Viezzoli, Barbara Cossutta, Elisa Pierazzi in Alessandro De Sanctis.

UMRLI SO: 65-letni Antonio Novacco, 1 leto star Matija Žerjal, 73-letni Guglielmo Skarlovaj, 59-letni Mario Petracco, 70-letni Edvard Martinuzzi, 68-letni Stanislav Oblak, 67-letna Luigia Humar por. Mihalič, 72-letna Rocr Corenica vd. Purich in 65-letni Bruno Marchioro.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 8.30 do 20.30)
Ul. Oriani 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.

(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44

NOČNA SLUŽBA LEKARN
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica tel 226 165; Opčine: tel. 211 001; Prosek: tel 225 141 Božje polje: Zgonik: tel 225-596; Nabrežina: tel 200 121; Sesljan: tel 209-197; Zavlje tel. 213 137; Milje: tel. 271 124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure telef. štev. 732-627.

Vključevanje bolnih otrok v življenje

Težko je vključevanje handikapiranih otrok v normalno vsakdanje življenje. Zaradi tega lahko razumemo prizadevanja osebja, tako specializiranega kot pomožnega pri vzgoji bolnih otrok. Na Goriškem je nekaj takih centrov, v katerih prevzgajajo bolne otroke. Za te skrbi pokrajinski konzorcij za pomoč in rehabilitacijo. S strani nekaterih članov tega konzorcija pa je prišla pobuda, da bi ustanovili nekaj proizvodnih zadrug. Člani teh so tako zdravi kot bolni ljudje.

Ena takih zadrug ima naslov «La ruota» in se nahaja v nekaterih prostorih bivšega zavoda Dante v Orzonijevi ulici. Ta deluje že dve leti, v njej izdelujejo krpaste igrače. V tej zadrugi dela pet bolnih otrok in mladeničev, z njimi pa so še drugi člani zadruge. Igrače izdelujejo po že ustaljenih merilih, sprejmejo pa tudi najrazličnejša naročila. Svoje izdelke prodajajo tako po trgovinah, kot po naročilu. Na letošnjem Espomegu so imeli svoj prostor in so tu reklamirali svoje izdelke.

Seveda imajo člani zadruge precej dela tudi z iskanjem kupcev in zato potrebujejo čimveč reklame.

Člani zadruge kot tudi konzorcija, ki ima upravni sedež v pokrajinski palači, delovni sedež pa v Gradišču, menijo, da bi morala dežela podpreti take zadruge s posebnim zakonom. Podobne delovno-proizvodne zadruge delujejo namreč sedaj v Gorici, Gradišču, Raveu in Trstu.

KULTURNI DOGODKI V SLIKAH

Dolinsko prosvetno društvo «Valentin Vodnik» je zaključilo sezono z nekakšnim piknikom, ki so ga priredili pod domačo šolo. Na zaključnem večeru je bilo zares veselo (gornja slika). V Križu pa je nastopila mestna godba «Giuseppe Verdi», ki je privabila veliko občinstva, kot kaže naša spodnja slika

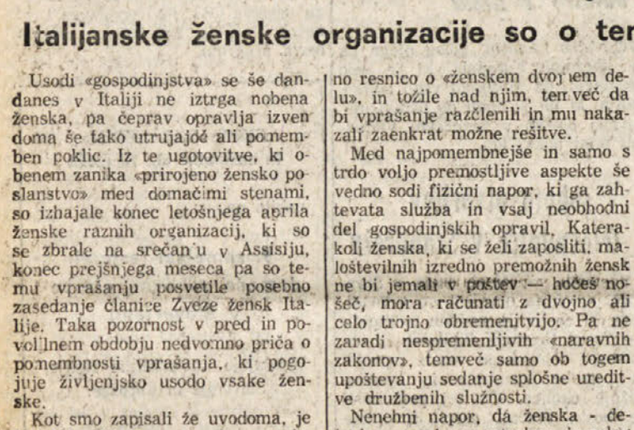

PONOVNO SREČANJE Z JUGOSLOVANSKO KINEMATOGRAFIJO

Bulajićev nov film septembra pred italijanskim občinstvom

Povsem nov Bulajić, ki obravnava zgodbo Šćepana Malega in jo prenaša v našo dobo - Italijanski kritiki so delo sprejeli z zadovoljstvom

Po več letih se jugoslovanska «kinematografija» vrača v Italijo. In tudi tokrat po zaslugi znanega jugoslovanskega filmarja Veljka Bulajića, ki so ga v Benetkah nagradili z «zlatim levom» za njegove filme «Neretva», «Atentat v Sarajevu», «Kozara», ter za dokumentarec «Skopje '63», ki prikazuje strahotne posledice, ki jih je potres zapustil v glavnem mestu SR Makedonije in s katerim si je Bulajić prislužil tudi nagrado Unesca.

Film, ki ga bodo začeli vrteti v septembru v italijanskih kinematografih, je zadnji Bulajićev film in bo nosil pri nas naslov «Un uomo da uccidere: leggenda di Šćepan Mali». Je to film, ki se povsem ločuje od dosedanje Bulajićeve filmske ustvarjalnosti. Bulajićev film tudi nima nobene zveze s sedanjo jugoslovansko kinematografijo nasploh. Film je vzbudil že doslej precej polemike, pa čeprav so ga vrteli le za zaprtimi vrati, le filmskim ljudem. V filmu je veliko simbolike in tudi kaj izzivalne metaforike, s katero Bulajić brez milosti udriha po manihejskem in dogmatičnem pojmovanju življenja, zgodovine, pa tudi političnе in družbene stvarnosti.

Kakor je znano, je Veljko Bulajić dolga leta ustvarjal filme, ki so govorili o jugoslovanski partizanski epopeji in je pri tem ustvaril tudi kako delo, ki spada med tako imenovane «kolossal». Film, o katerem je govor, pa predstavlja pravi preobrat in je tokrat Veljko Bulajić usmeril svoje zanimanje v bogato zgodovino ali tudi legendo jugoslovanskih narodov, vendar pa pri tem noče tega pisanega ali pripovedovanega legendarnega bogastva izkoristiti, prikazati oziroma vključiti v njihovo, recimo, zgodovinsko okolje, pač pa mu to služi za razmišljanje, tako da nas ta Bulajić spominja na prvotnega španskega Buñuela, kot menijo rimski filmski kritiki. Film «Un uomo da uccidere», ki še ni bil sinhroniziran v italijanščino, so si ogledali rimski kritiki, pa tudi nekateri lastniki kinematografov. Temu predvajanju je pred dnevi prisostvoval tudi sam Veljko Bulajić. Z delom je bila kritika zadovoljna, celo soglasna, začenši s Saviolijem na «Unità» pa vse do Rondija, ki je sicer znan kot skrajno konservativen, vendar pa upoštevan kot dober poznavalec kinematografske umetnosti.

«Zgodba» je dokaj preprosta in temelji na nekem dogodku, ki je zgodovinsko resničen. V davnem letu 1767 se je zelo naglo razširila po Evropi vest, da se je po krvavih dogodkih na ruskem dvoru in po umoru tedanjega carja Petra, ki je bil velik prijatelj črnogorskega ljudstva, pojavil v Črni gori nekdo, ki so ga izvolili za svojega vladarja namesto dotedanjega vladike Save. Bil je to Šćepan Mali, ki da je bil po mnenju mnogih povsem podoben umorjenemu ruskemu carju Petru. Odkod naj bi bil prišel in kdo je v resnici bil, še danes ni nikomur jasno, toda v času, ko je on bil na čelu črnogorskega ljudstva, je to doživljalo svojo zelo srečno dobo, eno najlepših obdobij svoji zgodovini, saj se je z uspehom upiralo tako Turkom kot Benečanom, ki niso mogli prodreti v Črno goro. In zato so ga slednji, zelo verjetno v dogovoru z Rusi, oziroma z njihovo carico Katerino II. dali umoriti, da bi se ponovno vzpostavilo stanje, kakršno je bilo prej, preden se je Šćepan Mali pojavil v teh krajih.

Veljko Bulajić se s svojo filmsko kamero vrti v teh, rekli bi zgodovinskih ali deloma zgodovinskih okvirih, vendar prikaže vse to nekako takole:

Ko je satan zvedel, da so ruskega carja Petra umorili in ker se je bal, da bi zaradi cepitve oblasti in interesnih sfer prišlo do tega, da bi ga sile dobrega prevladale, je poslal na zemljo, pravzaprav v Črno goro svojega agenta, ki je bil na las podoben umorjenemu carju. In ta agent, po imenu Farfa, vendar pa z uradnim imenom Šćepan Mali, se je zaradi zvestobe črnogorskega ljudstva in pod vplivom zaljubljene Elfe, «humaniziral», postal bolj človeški. In ko ga je Satan pozval k poslušnosti, se mu ta upre, vendar pa ne za to, da bi se povezal z neko drugo veliko silo, pač pa za to, da bi uveljavil nov način življenja, način, ki ne temelji več na logiki «deli in vladaj», pač pa na neodvisnosti in suverenosti slehernega naroda, majhnega ali velikega, in na njegovi svobodi in avtonomiji. Gre za koncept, ki prav gotovo ni pogodu niti vragu kot tudi ne bogu, ki za trenutek pojenjata v svojem medsebojnem boju, da bi se skupno lotila Šćepana in da bi vzpostavila prejšnje stanje v tem delu sveta.

Osrdnja in najbolj aktualna točka filma je, seveda, pekel. Po Bulajićevem konceptu pa ta ni več tisti kraj, ki je tako ljub krščanski mitologiji, pač pa nekaj povsem drugega. Ima blag nadih naive. Pekel se prikaže takšen, kakršnega vidi preprosto ljudstvo in to na lastne oči in ne preko verskega filtra. Gre za svet, ki je povsem enak tistemu, v katerem svet živi. Tu se srečujemo s pametnimi ljudmi, pa tudi z norci, s karieristi in «menefregisti», tudi z «različnimi» in z «integriranimi», vse skupaj pa drži pokonci mogočna birokracija. Razlika pa je «le» ena. Tu smo prepuščeni na milost in nemilost nekomu, podrvrženi smo pretepanju in še marsičemu.

Kadar je govor o «najbolj žgoči točki», mislimo na estetiko in filmsko plat vprašanja. Glavni problem pa je bil srečno rešen in izpeljan.

SANDRO DAMIANI

Ženska in njena stvarnost

Ženska-delavka je še razpeta med službo in svojim domom

Italijanske ženske organizacije so o tem veliko razpravljale

Usodi «gospodinjstva» se še dandanes v Italiji ne iztrga nobena ženska, pa čeprav opravlja izven doma še tako utrujajoče ali pomembno poklic. Iz te ugotovitve, ki obenem zanika «prirojeno žensko poslanstvo» med domačimi stenami, so izhajale konec letošnjega aprila ženske raznih organizacij, ki so se zbrale na srečanju v Assisiju, konec prejšnjega meseca pa so temu vprašanju posvetile posebno zasedanje članice Zveze žensk Italije. Taka pozornost v pred in povolilnem obdobju nedvomno priča o pomembnosti vprašanja, ki pogojuje življenjsko usodo vsake ženske.

Kot smo zapisali že uvodoma, je bilo izhodišče isto: ženska se tako imenovanim domačim opravilom nikakor ne more izogniti, kajti družba še ni prevzela cele vrste uslug, ki zadevajo osebno nego posameznikov, urejenost domov, pa otrokovo varstvo in razvedrilo in še veliko drugih opravil in nalog, ki so sedaj v breme gospodinje.

Cela mreža javnih uslug, kakor tudi urniki uradov ali samo odvijanje šolskega pouka, je namreč tako organizirano, da mora biti neki član družine dejansko prost, če naj stvari tečejo. V skladu z «naravnimi zakoni» je družinski «faktotum» še vedno ženska v svojstvu žene, sestre ali pa hčere.

Na obeh omenjenih srečanjih so udeleženke najprej pregledale vrsto pričevanj: veliko jih je bilo, zbrana pa so bila po vsej državi ter so v majhnem vzorcu dejansko dajala precej verodostojno sliko, saj so upoštevala razne možne primere in položaje.

Tako na severu kot na jugu, tako med ženskami z najvišjo izobrazbo, kot med nekvalificiranimi delavkami, da tokrat «stoodstotnih gospodinj» ne upoštevamo, je bil rezultat isti: katerakoli ženska porabi za domača opravila, za lastno nego, za nego ostalih članov družine ter doma vsaj nekaj ur na dan.

Vendar pa ni bil namen ne prvega ne drugega srečanja, da bi ponovno potrdile že staro in obče znano resnico o «ženskem dvojnem delu», in tožile nad njim, temveč da bi vprašanje razčlenili in mu nakazali zaenkrat možne rešitve.

Med najpomembnejše in samo s trdo voljo premostljive aspekte še vedno sodi fizični napor, ki ga zahtevata služba in vsaj neobhodni del gospodinjskih opravil. Katerakoli ženska, ki se želi zaposliti, maloštevilnih izredno premožnih žensk ne bi jemali v poštev — hočeš nočeš, mora računati z dvojno ali celo trojno obremenitvijo. Pa ne zaradi nespremenljivih «naravnih zakonov», temveč samo ob togem upoštevanju sedanje splošne ureditve družbenih služnosti.

Nenehni napor, da ženska - delavka opravi vse potrebno, jo poleg utrujenosti stane velikokrat še lastnih očitkov, češ ničesar ne naredim dovolj prav, kar jo tudi psihološko obremenjuje.

Očitkom vesti se največkrat pridružijo kritike sorodnikov, znancev, sosedov, kolegov in podobnih, češ da zaposlena ženska zanemarja družino in otroke, zraven pa še svojega dela ne opravlja dovolj prizadevno. Velikokrat je zato psihični napor, so si bile edine ženske na obeh srečanjih, veliko težje premagati kakor fizičnega.

Kljub tej nezadovoljivi sliki pa ostaja bistvenega pomena zahteva po polni in enakopravni ženski zaposlitvi, kar sicer zakon že predvideva, praksa pa, kakor smo videli, še zelo zavira.

Še manj razumevanja in dejanske volje, da bi ženskam omogočili resničen pristop, zasledimo pri raznih oblikah družbenega, neplačanega udejstvovanja, na primer v sindikalnem gibanju, ki se kot vsi ostali ne ozira na razne naloge, ki jih družba nalaga ženskam.

Zaradi precejšnjih težav se zato ženska, ko se odloča za poklic, usmerja v take, ki bi ji omogočili njegovo opravljanje tudi, ko bi se število njenih družinskih obveznosti zelo povečalo in ji ne bi bilo treba zapustiti delovnega mesta.

Vštric s tem vprašanjem pa koraka omaloževanje ženske - delavke, saj se prispevek ženske kot pomembnost manj vrednoti od enakega deleža moškega.

Po teh kaj malo spodbudnih ugotovitvah, ki pa so na vsem že dolgo znana, se lahko samo vprašamo: kaj storiti? Učeno bi lahko rekli, da moramo delovati tako na teoretskem kakor na praktičnem področju: vsi, predvsem pa vse, se moramo truditi, da bi zbrisali pojem o «naravni usodi žensk», po drugi strani pa je treba ustvariti boljše delovne pogoje za ženske.

Kot vidimo nič novega, vendar pa so se razne ženske organizacije obvezale, da bodo prav temu vprašanju v prihodnjih mesecih posvetile precej pozornosti, do dela, predvsem pa, da bodo prišle na dan s stvarnimi predlogi, ki bi ženski odvzeli vsaj nekaj bremena.

O položaju ženske pri nas spet ni bilo besede, tokrat namenoma. Slika, ki smo jo podali, je tako splošna, da se v njej lahko vsaka prepozna, sicer pa bi bilo bolj kot zaželena, če bi katera o sebi kaj sama napisala in nam poslala. Počitnic ni treba posebej upoštevati, čeprav jih bo, vsaj kratke, ta rubrika tudi vzela!

(bp)

Picassov nov rekord: osemsto milijonov za eno olje

LONDON — Sloviti špansko - francoski slikar Picasso, ki je po smrti začel nekoliko izgubljati na veljavi, je v teh dneh doživel izredno priznanje, ki ponovno dokazuje, da izgubljajo na svoji veljavi njegova poznejša dela, visoko pa kotirajo njegova dela iz tako imenovane roza in sinje dobe, vsekakor njegova dela iz prvih časov. Neki anonimni švicarski kupec je te dni na dražbi, ki jo je organizirala v Londonu Sotheby's galeriji, kupil Picassovo olje z naslovom «La Bouteille de vin» torej «steklenica vina» za izredno visoko ceno 640 tisoč funtov šterlingov torej za malo manj kot 800 milijonov lir.

V sloviti londonski galeriji, kjer se organizirajo izključno velike dražbe oziroma dražbe dragocenih predmetov, so te dni razprodali risbe in olja sodobnih ali kakorkoli modernih slikarjev, na primer dela že omenjenega Picassa in njegovih sodobnikov iz zbirke pariškega zbiratelja Paula Rosemberga. Na dražbi so prodali del za obilnih 5 milijard in pol lir, že omenjeni, švicarski kupec je kupil še eno Picassovo delo in sicer neko tihožitje, ki prav tako nosi letnico 1925.

Patronat KZ - INAC svetuje

Bodočim obiskovalcem tečajev slov. zavoda za poklicno izobraževanje bo pritikala družinska doklada

Vpr.: *«V preteklih dneh sem veliko slišal govoriti o novem zakonu za poklicno izobraževanje. Mislim, da bi bila to najboljša izbira za mojega sina, ki je končal osemletko in sedaj nima volje, da bi se vpisal na gimnazijo. Jaz ga nočem siliti, saj je toliko intelektualcev, ki se ne morejo primerno zaposliti. Sedaj me zanima to: če bo moj sin obiskoval strokovne tečaje, kakšne pravice bo imel, oziroma kakšne pravice bom imel jaz zanj za časa šolanja? Predvsem me zanima, če bo deležen zdravniške oskrbe za časa šolanja, ker bi v nasprotnem primeru to predstavljalo zame velik problem.» S. G.*

Na osnovi najnovejše državne in deželne zakonodaje lahko demokratične organizacije podrejenih ali samostojnih delavcev, kot tudi podjetnikov, socialnih združenj, podjetij in njihovih konzorcijev ali zadrug, same opravljajo dejavnost strokovnega izobraževanja na osnovi zastavljenih programov. To je omogočeno vsem, ki razpolagajo s potrebnimi strukturami, pripomočki in organizacijskim aparatom.

Zakon izrecno ščiti pravice dijakov, ki bodo obiskovali te tečaje in se tudi zanje aplicirajo ugodnosti, katerih so deležni študirajoči delavci. Konkretno se postavlja na isti nivo obiskovanje tečajev strokovnega izobraževanja z navadnimi šolskimi tečaji, tako kar zadeva pravice na področju socialnega varstva in skrbstva, kot tudi pravico do popusta na prevozih in možnost posticipiranega vpoklica v vojsko.

S tem v zvezi se je posebni odbor za družinsko doklado že zavzel, da se pravica do družinske enote v breme razširi tudi na obiskovalce tečajev poklicnega izobraževanja, kar velja seveda za otroke do 21. leta starosti, kot da bi obiskovali katero koli drugo srednjo ali poklicno šolo. Pravica do doklade pritiče za celotno obdobje obiskovanja tečaja, vključno s poletnimi počitnicami, ko zamre didaktična dejavnost.

Kar zadeva vaše specifično vprašanje, ste verjetno po tem uvodu že sami razumeli, da bo vaš sin deležen tako zdravstvene oskrbe kot tudi, da boste zanj prejemali družinsko doklado, če se bo vpisal v enega izmed teh tečajev strokovnega izobraževanja. S tem v zvezi naj vas opozorimo, da je bil ravno prejšnji teden ustanovljen Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje in v to strukturo se bo lahko vključil tudi vaš sin.

LENZI POLEMIČEN

RIM — Umberto Lenzi je začel snemati v Rimu film z naslovom «Scusi, lei è normale?». Tekst za to filmsko delo sta napisala Dardano Sacchetti in Umberto Lenzi ter obravnava strogega cenzorja, ki s svojo zelo pedantno «moralno vnemo» prepoveduje prirejanje raznih predstav ter izdajanje knjig, v zasebnem življenju pa je daleč od tistega «visokomoralnega lika» za kakršnega se kaže. Med drugim se «strogi cenzor» zaljubi tudi v nekega moškega, ker ga ima za žensko.

Film, o katerem je govor, je pravzaprav satira, ki hoče ožigosati tiste «preobčutljive duše» ali tudi lažne moraliste, ki so posebno pri nas tako ostri nasproti «drznim» avtorjem in vsakomur, ki je bolj odkrit, bolj naraven, rekli bi bolj človek.

ONDINA BRUNETTI IN PAMA V SESLJANU

V ponedeljek proti večeru so v mali dvorani turistične ustanove v Sesljanu odprli razstavo del dveh tržaških slikark, ki sta se v lanskem in letošnjem letu že predstavili v tržaški občinski galeriji ter v galeriji «Al Bastione». Gre za slikarko Ondino Brunetti in njeno kolegico Paolino Mathis Marotti, ki se na svoja platna podpisuje s kratico Pama.

O Ondini Brunetti smo kaj več napisali v času, ko je razstavljala v tržaški občinski galeriji pred nekaj meseci. Tokrat se predstavlja z večjo zbirko novih olj, vendar pa še vedno dosledna svojemu stilu in tudi svoji umetniški govorici, za katero kritik in literat Ennio Emili meni, da izraža «zamišljenost in umirjenost», v tem ko se nam zdi, da v svojih delih Ondina Brunetti pripoveduje o svoji uklenjenosti v samoto, pa čeprav umetnica tega noče priznati. Vsekakor so njena dela zanimiva ne le za umetnostnega kritika za ljubitelja umetnosti, pač pa tudi za psihologa, ki bo v teh delih odkril duševnost človeka, ki se v svoji notranjosti bojuje z nečem, česar ne mara ali ne more razkriti.

Veliko bolj «čitljiva», razumljiva je v svojih delih Paolina Mathis Marotti - Pama, katere umetnost je sicer «nemirna in vznemirljiva», rekli bi lahko tudi sugestivna, vendar pa tudi v svojem simbolizmu manj zapletena, hkrati pa neverjetno «čista».

Tudi Pama, ki se je lani predstavila v tržaški občinski galeriji in nato v galeriji «Al Bastione», je dala tokrat na ogled veliko svojih, v glavnem novih in novejših del. Za slikarko Pama pa moremo dodati, da se ukvarja tudi s pesnikovanjem in vključuje svoje literarno ustvarjalnost z likovno na iste liste. Nekaj teh poezij je bilo prevedenih tudi v esperanto.

Odprtje razstave je v ponedeljek privabilo v sesljansko dvorano veliko ljudi, ki jim je Ennio Emili predstavil umetnici in njuno umetnost. Razstava bo trajala do 14. tega meseca.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 G. Verdi: *Trubadur* - 4. del opere
13.30 *Dnevnik* in Danes v parlamentu
18.15 Pravljica dneva: Veliki koncert
18.20 *Ana, dan za dnem*
18.35 Drugačno poletje
19.10 Ihtavi, simpatični Braccio di ferro — risanka
19.20 Tarzan il magnifico — 1. del
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 *Dnevnik*
20.40 *Lascia o raddoppia?* Nagradno tekmovanje, ki ga vodi Mike Bongiorno
22.00 Posebna oddaja *Dnevnika 1* Na koncu *Dnevnik*, Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

13.00 *Dnevnik 2 — Ob 13. uri*
13.15 Argumenti
15.00 Tenis
Program za mladino
18.15 Lutkovno gledališče
18.35 *Majhna čuda narave*
18.55 *Iz parlamenta — Dnevnik 2 — Šport*
19.15 *Black Beauteyeve dogodivščine:* IL PONY — TV film Vneta dejavnost dr. Gordona je na poti v še hujše težave. Očkrili so več primerov tifusa in ljudi se je polotil strah, da bi moglo priti do epidemije. Otročad ostaja z njihovim zvestim prijateljem Blackom. In ko njihov sosed Albert pride domov z malim ponyjem in jih prosi, naj bi ga za nekaj dni držali v hlevu z Blackom, takoj pristanejo na to. In ko potem govore o tem z očetom, si doktor Gordom hoče malega konja ogledati. In brž ugotovi, da je pony bolan in da bo kmalu poginil. Težave pa začno v trenutku, ko njihov Black Beauty postane nervozen, ko noče jesti in kaže znake utrujenosti. Vicky in Kevin sta obupana, dr. Gordon pa bo moral pokazati vse svoje spretnosti, da bo v tem okolju napravil malo reda.
19.45 *Dnevnik 2 — Odprti studio*
20.40 *Starsky in Hutch: Lindin program*, TV film Jo - Jo je spolno neuravnovešen človek in hkrati član tolpe, ki se ukvarja s razpečevanjem mamil. Agenta Starsky in Hutch ga aretirata in hkrati prepričata Lindo, torej dekle, ki jo je Jo - Jo posilil, naj bi pričala proti njemu. Toda zvezna policija Jo - Joja izpusti na svobodo, kajti obvezal se je, da ji bo izročil vodjo tolpe Dambarrisa. Starsky in Hutch pa vendarle Jo - Joja zasledujeta, ker se bojita, da bi se mogel maščevati nad Lindo. In prav na njenem domu ga najdejo mrtvega, vendar šele potem ko je posilil in umoril neko drugo dekle. Zato obtožijo Lindo umora, Starsky in Hutch pa razkrijeta, da dekle pri tem nima nobene krivde in da je Jo - Joja umoril nekdo drugi.
21.35 Kronike
22.35 *Mladina in televizija* Ob koncu še *Dnevnik 2 — Zadnje vesti*

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.35 *Poročila*
18.40 *Apokalipsa živali* — dok.
19.30 Obzornik
19.40 *Razmišljanka - Izmišljanka*, otroška oddaja
20.15 Risanka
20.30 *TV dnevnik*
21.00 Tretja razsežnost
23.00 *TV dnevnik*

Koper

20.50 *Stičišče*
21.00 Risanke
21.15 *TV dnevnik*
21.30 *Smrt prihaja s planeta Aytin*, film. Režija: Anthony Dawson. Igrajo: Jack Stuart, Ombretta Colli, Renato Baldini
23.00 Cinenotes: dok. oddaja

Zagreb

15.00 Teniški polfinale
19.00 *Poročila*
19.15 Otroška oddaja
19.45 Vabilo na potovanje
21.00 Aktualna oddaja
21.50 *TV drama*
22.50 Akcije
23.10 *Glasbeni dnevi v Budvi*

ŠVICA

19.15 Risanka
19.25 *Napad na trdnjavo*, TV film
20.05 *Dnevnik*
20.15 *Sylvie*, film
21.45 *Quattro sporchi bastardi*, film

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Glasba za dobro jutro; 8.05 Z novim dnem, radijska antologija novega in starega; 9.30 Otroci se igrajo; 10.05 Koncert sredi jutra; 11.00 Roman v nadaljevanjih: «Rokovnjači», 1. del; 11.35 Počitniški vrtiljak; 13.15 Glasba po željah; 14.10 Za prijetno popoldne; 14.45 Roža mogota; 15.35 Vodič po glasbeni umetnosti; 16.30 Rezervirano za...; 17.05 Skladatelji in izvajalci; 18.05 Kulturni prostor.

KOPER

(Italijanski program)

8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30 Poročila; 8.00 Glasba za dobro jutro; 9.15 Glasba; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je ...; 10.15 Knjige na radiu; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.45 Z nami je...; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Hits international; 14.30 Zbrani za vas; 14.45 Kim parade; 15.00 Italijanski zbori; 15.33 Mini juke box; 16.00 Jugoslovanske melodije; 16.55 Knjige v izložbi; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 17.32 Crash; 18.00 To je klasična kitara; 18.32 Jugoslovanska pop scena; 19.15 Poje gruoa Beans; 19.32 Klasična glasba; 20.00 Opera, pesem, glasba in ples.

KOPER

(Slovenski program)

7.30, 8.25, 14.00, 14.30, 15.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.00 Pregled zamejskega tiska; 14.03 Po domače s Slovenskim instrumentalnim kvintetom; 14.37 Popevke se vrstijo; 15.00 Mali koncert lahkih not; 15.37 Glasbeni notes; 16.00 Prenos RL; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.30 Aktualna tema; 17.35 Znane melodije.

RADIO 1

7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 8.40 Včeraj v parlamentu; 8.50 Glasba; 9.00 Radio anch'io; 11.00 Kuore con la «K»; 11.30 Glasbena oddaja z Ornello Vanoni; 12.03 in 13.15 Vi in jaz '79; 14.30 Klasična glasba; 15.03 Rally; 15.35 Errepiuno - Estate; 16.40 Mladina in klasična glasba; 17.30 Globetrotter; 18.35 Spazioliero; 19.20 Glasba; 20.00 Opera - Kviz; 21.03 Evropa v glasbi; 21.35 Glasba.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 7.00 Dobro jutro z glasbo; 9.32 Priorijeva dediščina; 10.12 Luna v vodnjaku; 11.32 Oprostim? Koga oprostiš? 12.45 Alto gradimento; 13.40 Belle epoque; 15.00 - 19.50 Radiodue - estate; 20.00 Glasbeni arhiv; 20.20 Carmen, opera.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 16.00, 20.00 Poročila; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 8.20 Rekreacija; 8.30 Iz naših sporedov; 9.08 Z glasbo v dober dan; 9.30 Mladina poje; 10.05 Z radiom na poti; 11.05 Rezervirano za...; 13.10 Znane melodije; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Od vasi do vasi; 14.00 Iz naših krajev; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Enajsta šola; 15.20 Koncert za mlade poslušalce; 15.40 Jezikovni pogovori; 16.30 Od melodije do melodije; 17.00 «Vrtiljak»; 18.00 Studio ob 18.00; 19.00 Vsa zemlja bo z nami zapela; 19.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 19.35 Iz zakladnice samospevov Huga Wolfa; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z ansamblom Francija Puharja; 21.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer; 22.45 Lepe melodije; 23.20 Plesna glasba z jugoslovanskih studiev; 00.05 Lirični utrinki; 00.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev.

Branko Babič

LJUDJE IN BOJI NA KOZARI

55.

Pričevanje o vstaji in revoluciji 1941 - 1942

Posebno mesto pa zavzema že omenjena pesnitev «Stojanka, majka Knežopoljka» Skendera Kulenovića, ki je pravi biser poetičnega izročila iz našega narodnoosvobodilnega boja:

Na Kozari grob do groba,
traži majka sina svoga...
«Idi majko, kaži rodu,
da sam pao za slobodu...»
Oj Kozaro, ne treba ti kiše,
hrani te krvlju natopiše...
Oj Kozaro, krvlju natopljena,
krvavo češ biti osvećena...

To je samo nekaj primerov iz pesništva Kozare, ki je nastalo med narodnoosvobodilnim bojem in ki prikazuje veličino, ponos, vero, občutenost in težnjo tega ljudstva za svobodnejši jutrišnji dan. Bogastvo te ljudske poezije je izredno. Mnogo tega je zapisanega, a tudi tisto, kar še ni, bo trajno ostalo v zavesti tega ljudstva. Slavno kozarsko kolo, ki je to pesnitev poneslo po vsej Jugoslaviji, pesnitev o boju, žrtvah, ponosu, o veri v zmago, v bratstvo in enotnost naših narodov, to kolo je dejansko postalo del našega skupnega kulturnega bogastva.

KOZARA JE VELIKO ŽRTVOVALA

Kozara je prispevala razmeroma največji krvni davek osvoboditvi. Podkozarje, kjer je pred vojno živelo okrog 200.000 prebivalcev, je imelo kar 35.000 mrtvih, od tega samo v veliki kozarski ofenzivi 25.000. Med temi je 8.900 otrok do 14. leta starosti. Iz tega območja je bilo 17.000 borcev, od teh je 8.200 padlo in so všteti v skupnem številu mrtvih. Ti podatki zgovorno pričajo, kako intenzivna in vsestranska je bila udeležba ljudstva Podkozarja v osvobodilni vojni. Ogromna večina žrtev med civilnim prebivalstvom govori o okupatorjevem množičnem ubijanju in načrtnem iztrebljanju prebivalstva teh upornih krajev. Navodila nemškega poveljstva «borbene skupine — zahodna Bosna», ki je vodilo ofenzivo proti Kozari, to jasno dokazujejo: «Vse moške od 14. leta navzgor (razen starcev) aretirati in jih poslati na posebej za to določena mesta. Ženske poslati na prisilno delo, otroke odvzeti in jih poslati v razne vzgojne zavode ali druga zbirališča, kjer naj bi ostali do konca vojne. Po pacifikaciji Kozare in popolni izpraznitvi sedanjega prebivalstva naj bi se kasneje Kozara ponovno naselila z novim, mirnim in vdanim prebivalstvom.» Mislim, da ta navodila ne potrebujejo posebnega komentarja, saj jasno govorijo o genocidni politiki ustaških oblasti in nemškega okupatorja.

Največ žrtev je imelo Knežpolje oziroma območje takratnega okraja, ki obsega današnjo občino Bosanska Dubica. Tu je pred vojno živelo 34.000 prebivalcev. Od teh je med vojno padlo ali bilo žrtev fašističnega terorja 18.000 ljudi, kar pomeni 54 odstotkov celotnega prebivalstva. Šele v zadnjem času, po dobrih tridesetih letih je občina Bosanska Dubica dosegla predvojno število občanov. Knežpolje je dalo tudi relativno največ borcev, blizu 8.000, od katerih je med vojno padla skoraj polovica.

Kozara je dala 21 tisoč borcev. Od teh se jih 9.864 ni vrnilo na svoje domove. Na sliki partizanska kolona na Kozari

In kakšne so bile materialne izgube? Samo v veliki kozarski ofenzivi je bilo požganih preko 2.000 domov na Podkozarju, izgubljena oz. uničena je bila skoraj vsa živina (krave, prašiči, ovce), uničena ali pokradena je bila večina poljedelskega orodja, praktično je bilo popolnoma uničeno gospodarstvo Podkozarja. Šele ob vsesplošni povojni solidarnosti republike Bosne in Hercegovine pri obnovi Podkozarja se je stanje postopoma normaliziralo.

Na proslavi, ki je bila 27. julija 1967 v Milić Galu (blizu Bosanske Dubice) ob 25-letnici velike kozarske ofenzive, je v svojem slavnostnem govoru Vladimir Bakarić med drugim dejal:

«Petindvajset let je minilo od dogodkov, ki so vaš kraj in vaše ljudi z zlatimi črkami zapisali v zgodovino jugoslovanskih narodov, petindvajset let je minilo od znane kozarske bitke, ki je pokazala ne samo vašo borbenost, temveč tudi nezlomljivost vsega ljudstva, ki se hoče boriti za svojo svobodo.

To je bil neizmerno neenak odnos sil. Na prvi pogled ni bilo nobenega upanja na zmago. Zato bi v takih okoliščinah vsakdo pričakoval vašo kapitulacijo. Kapitulacije pa ni bilo. Zdržali ste ves pritisk, ta neenaki boj, ne da bi se predali, in zmagali.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnina
Mesečno 3.500 lir — vnaprej plačana celotna 32.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 48.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,50 din, ob nedeljah 4,00 din, za zasebnike mesečno 50,00, letno 500,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 65,00, letno 650,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 5 5. julija 1979

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 18.800 lir. Finančni 700, legalni 600, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

TENIS

PO ZMAGI V POLFINALU POSAMEZNIC

Navratilova in Evertova tudi letos finalistki wimbledonskega turnirja

Prva je izločila Američanko Austin, druga pa Avstralko Goolagong

LONDON — Čehinja Martina Navratilova (ki prebiva v ZDA) in Američanka Chirs Evert sta finalistki mednarodnega teniškega turnirja v Wimbledonu.

Navratilova je premagala v polfinalu Američanko Tracy Austin s 7:5 in 6:1, Evertova pa je odpravila avstralsko domorodko Evonne Goolagong s 6:3 in 6:2.

Navratilova je premagala mlado, šestnajstletno Austinovo v uri in četrt. Austinova je v prvem setu nudila svoji renomirani nasprotnici izredno oster odpor in je celo povedla s 3:0. Čehinja pa je nato s silovitimi plasiranimi udarci onemogočila sicer zelo gibčno Američanko in si je priborila pot v finale.

Evertova (ki se je pred kratkim poročila z britanskim teniškim igralcem Llydom, je z lahkoto premagala Goolagongovo. Graciozna Avstralka je zagrešila včeraj celo vrsto nerazumljivih napak in očividno ni bila najbolje razpoložena.

Ženski finale letošnjega Wimbledona bo torej enak kot lani: Navratilova - Evert.

Izida polfinala moških dvojic pa sta bila sledeča:

McEnroe in Fleming - Hewitt in Mc Millan 6:3, 7:6, 6:1
Gottfried in Ramirez - Sadri in Wilkinson 6:4, 2:6, 7:5, 3:6, 6:3

* * *

Torkov poskus Panatte, da bi se prebil v zaključni del wimbledonskega turnirja, je naletel v včerajšnjem britanskem tisku na širok odmev. Nihče se sicer ni spotaknil ob Panatto samega in njegovo igro, zato pa je britanski tisk poln zgražanja nad obnašanjem italijanske «tuleče plebejščine», ki je glasno bodrila svojega igralca in s tem «prekršila» stoletno pravilo o «lepem vedenju» na britanskih teniških igriščih.

V «Observerju» je neki stranski sodnik, ki je sodil to tekmo, izrazil svoj gnev tako: «še nikoli nisem videl česa podobnega in se na vso moč zgražam.»

«Daily Mail» v obsojajočem slogu piše, da je italijansko občinstvo spremenilo resni britanski teniški tempelj «v nekaj, kar je bilo podobno nogometnemu igrišču». Nato pa nadaljuje: «Prvič v skoraj stoletni zgodovini tega turnirja so morali organizatorji poklicati na stadion policijo.»

«Daily Telegraph» je zapisal, da sta glucestrski vojvoda in vojvodina že pred zaključkom tega srečanja zapustila svoje mesto na tribuni, ker nista mogla prenesti hrupa italijanskih navijačev. Isti časopis je poln zgražanja zapisal tudi, da je neki italijanski navijač no koncu dvoboja celo vrgel na igrišče sedežno blazino . . .

Laburistični «Guardian» je bil še ostrejši, saj je zapisal, da je Panatto vzpodbujala množica - natakarjev. Po mnenju časnika «Mirror Sport» pa so bile v torek vse italijanske restavracije v Sohu zaprte, da bi lahko uslužbenci navijali za Panatto. Oba ta časopisa sta tudi priobčila Duprejevo izjavo po dvoboju: «Drevi prav gotovo ne bom šel večerjat v katero od italijanskih restavracij».

Nekaj več simpatije je pokazal do italijanskih navijačev «Sun», ki je zapisal, da so morali Italijani vso noč čakati v vrsti pred blagajniškimi okenci, da bi prišli do vstopnic, ali pa so jih plačali na črni borzi kar po 180.000 lir eno.

Isti časopis tudi piše, da sta «na stadionu, ki je bil spremenjen v gladiatorsko areno, dala Panatta in Dupre od sebe vse svoje sile in je bil njun dvoboj doslej eden najlepših v Wimbledonu».

Skratka, Britanci se zgražajo, so ogorčeni, užaljeni, prizadeti. Toda kaj, polagoma se bodo morali tudi v Wimbledonu sprijazniti z dejstvom, da je Anglija v evropski skupnosti, kjer imajo ponekod svoj slog navijanja. Sicer pa dokler so «policijo» predstavljali na wimbledonskem stadionu le štirje resni bobbyji, katerih glavno opravilo je bilo le to, da so izpod svoje čelade svečano in vzvišeno sledili dogodkom na igrišču ter kazali hrbet občinstvu, še ni bilo tako hudo, da bi bilo vredno zapuščati tribune (pa čeprav so na njih sedeli - «natakarji»).

ŠAH

Na mladinskem prvenstvu SRS

Pertot se uveljavlja

Letošnje mladinsko prvenstvo Slovenije v šahu igrajo na Pohorju, v organizaciji šahovskega kluba Kovinar iz Maribora. Prvenstva se udeležuje 42 igralcev iz vse Slovenije in sicer mojstrski kandidat Leon Gostiša z Vrhnike (lanskoletni prvak), 11 prvokategornikov in 30 drugokategornikov, med katerimi, kot gost, Egon Pertot iz Trsta, član šahovske sekcije openskega Poleta.

Na prvenstvu bodo odigrali do 14. julija 11 kol po švicarskem sistemu. Po treh kolih vodi s tremi točkami Jerič (ŠK Barovnica), pol točke manj pa ima skupina sedmih igralcev, med katerimi je tudi Pertot. Sledi skupina šestih igralcev z dvema točkama, med katerimi je tudi bosenski prvokategornik Kecić. Razpot iz Sežane je v skupini igralcev s točko in pol. Med temi je tudi Gostiša, ki pa ostaja še vedno glavni favorit, saj je pred meseci dosegel pomemben uspeh s prepričljivo zmago na mednarodnem turnirju mladinskih šampionov v Virovitici, pred najboljšimi mladinci Jugoslavije, Avstrije, Italije in Grčije.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO

KOLESARSTVO

NA DIRKI «TOUR DE FRANCE»

Po včerajšnji sedmi etapi nobenih bistvenih sprememb

Etapo je osvojil Nizozemec Van Vliet - Danes ekipna vožnja na kronometer

DEAUVILLE — Nobene spremembe po sedmi etapi: Bernard Hinault nosi še vedno rumeno majico, zaostanek njegovih najbližnjih zasledovalcev Zoetemelka in Kuipera je nespremenjen in tako bo verjetno določene spremembe prinesla šele današnja etapa na kronometer za ekipe.

Na včerajšnji 158 km dolgi progi od Saint Hilairea do Deauvilla so favoriti očitni štedili svoje sile za današnjo etapo in so tako prepustili pobudo svojim pomočnikom.

Etapa je bila tako precej živahna, do odločilnega pobega pa je prišlo pri 65. km, ko je ušla četverica kolesarjev, katerim so se pridružili nato še nekateri drugi. Ta skupina je stalno večala svojo prednost, 20 km pred ciljem pa so iz nje ušli Van Vliet, Levavasseur in Poirier, ki so se sami predstavili pred ciljem. Zadnji sprint je bil tak, kakršen je pač moral biti: Van Vliet je preveč izrazit sprinter, da bi ga lahko njegova soubežnika v najpomembnejšem trenutku etape ujela.

Lestvica včerajšnje etape je ta:

1. Van Vliet (Niz.)	4.05'51"
2. Levavasseur (Fr.)	
3. Poirier (Fr.)	
4. Verbruge (Niz.)	po 29"
5. Teirlinck (Bel.)	1'01"
6. Gauthier (Fr.)	1'02"
7. Donadello (It.)	1'31"
8. Van der Velde (Niz.)	1'32"
9. Chassang (Fr.)	
10. Chalmel (Fr.)	
11. Balbuena (Šp.)	1'40"
12. Garcia (Šp.)	
13. Villardebo (Šp.)	2'01"
14. Hinault (Fr.)	4'02"
15. Pevenage (Bel.)	

Skupna lestvica:

1. Hinault (Fr.)	28.52'21"
2. Zoetemelk (Niz.)	po 24"
3. Kuiper (Niz.)	43"
4. Nilsson (Šved.)	1'46"
5. Agostinho (Port.)	2'22"
6. Sutter (Švi.)	2'40"
7. Verlinden (Bel.)	4'28"
8. Bernaudeau (Fr.)	4'29"
9. Baronchelli (It.)	5'04"
10. Dierick (Bel.)	6'39"
11. Villemiane (Fr.)	6'51"
12. Martinez (Fr.)	7'20"
13. Battaglin (It.)	7'25"
14. Schepers (Bel.)	8'08"
15. Hezard (Fr.)	9'02"

NOGOMET

TRADICIONALNA TEKMA V KRIŽU

Gurenci premagali Dulence s penali

Gurenci — Dulenci 2:2
9:8 (po enajstmetrovkah)

GURENCI: D. Košuta, Švab, Bizin, D. Košuta, S. Tence, Perisutti, D. Košuta, F. Germani, Kostnapfel, N. Germani, Sedmak, (Verginella)

DULENCI: Tretjak, Kovačič, B. Tence, F. Sulčič, Z. Košuta, Puntar, Sosič, (Z. Košuta) Candotti, Caharija, Purič, R. Tence (G. Sulčič)

SODNIK: Slatič.

STRELCI: Candotti, Caharija, N. in F. Germani.

Tretje leto zaporedoma so morali kriški Dulenci zapustiti poraženi igrišče, čeprav bi bil neodločen izid morda pravičnejše plačilo za obe ekipi; pravilnik pa jasno govori, da mora imeti to tradicionalno srečanje svojega zmagovalca.

Tekma je bila zelo razburljiva in tudi na dobri tehnični ravni, saj so v obeh ekipah nastopili igralci, ki še vedno aktivno igrajo pri Vesni in v drugih enajstericah.

Prvi del srečanja je potekel v znamenju rahle premoči Gurencev, ki pa niso znali izkoristiti številnih priložnosti za zadetek, medtem ko so v drugem delu srečanja Dulenci povsem nadigrali nasprotnike in uvodoma dvakrat premagali vratarja Košuto. Ko je vse kazalo, da bo Dulencem vendar uspel podvig, so Gurenci v nekaj minutah presenetljivo izenačili. Potrebne so bile torej enajstmetrovke in tudi tukaj je bilo srečanje izenačeno, vendar pa so na koncu le prevladali prisebnejši Gurenci.

Vsi igralci so se potrudili, pohvalo pa zaslužita oba vratarja, Košuta in Tretjak, ki sta večkrat z odličnimi posegi rešila lastna vrata.

Ob koncu tekme so vsi igralci prejeli v dar (s strani ŠD Mladina) lepe spominske kolajne in se domenili, da bodo prihodnje leto to pobudo skušali razširiti tudi na druge športne panoge.

(st)

KOŠARKA

Včeraj sta se v Benetkah upravi Gabettija in Canona sporazumeli za selitev reprezentanta Della Fiorija iz Cantuja v Benetke. Kaže pa tudi, da je Becchini, ki je letos nastopal v Trstu, prešel v last Postalmobileja. Manjka namreč samo uradna potrditev s strani društvene uprave, ki čaka na zdravniške izide.

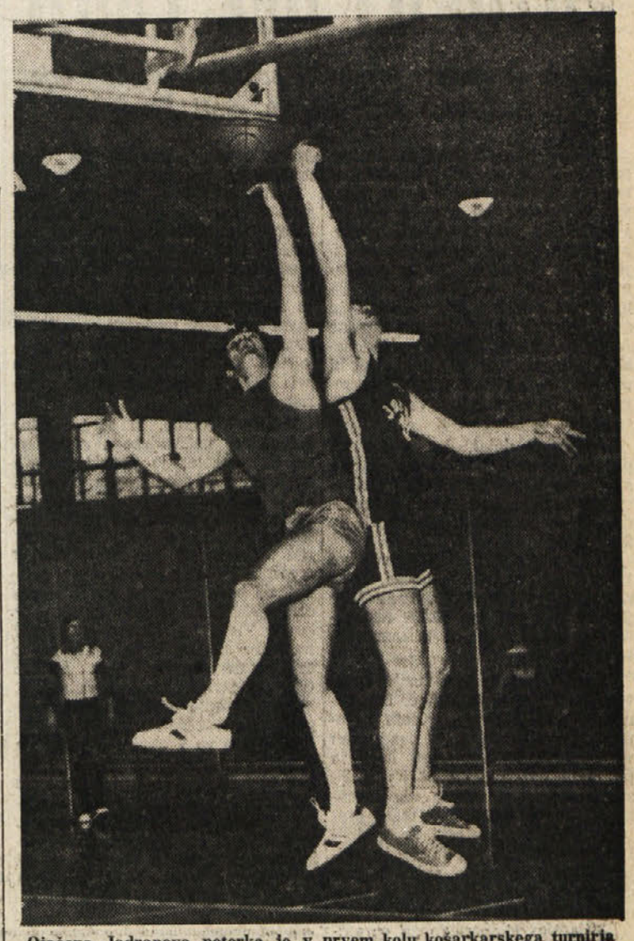

Ojačena Jadranova peterka je v prvem kolu košarkarskega turnirja «S. Lorenzo» v Škednju slavila zmago nad Interjem 1904

NA MEDNARODNI AMATERSKI DIRKI PO JUGOSLAVIJI

Sovjetski kolesar Morozov končni zmagovalec tekmovanja

Zadnjo etapo osvojil Čehoslovak Lubek Mraz - Ropret odličen četrti na skupni lestvici - Med ekipami Jugoslavija presenetila z drugim mestom (za Sovjetsko zvezo)

S 174 km dolgo 13. etapo od Kranja do Zagreba se je včeraj zaključila mednarodna amaterska kolesarska dirka po Jugoslaviji. Osvojil jo je odlični sovjetski kolesar Sergej Morozov, zadnjo etapo pa je osvojil Čehoslovak Lubek Mraz.

Za letošnjo dirko lahko rečemo, da je potekala v znamenju premoči sijajnih sovjetskih tekmovalcev, ki so se izkazali tako kot ekipa kot tudi med posamezniki. Odločitev za njihov končni uspeh pa je v bistvu padla na Vršiču, kjer si je Morozov pridobil dovolj prednosti, da jo je lahko nato včeraj le varoval.

Nadvse so lahko zadovoljni s svojim letošnjim nastopom tudi Jugoslovani. Njihova mlada ekipa je vozila res uspešno, zlasti pa presenečа njen ekipni uspeh, saj se je povsem nepričakovano uvrstila takoj za Sovjeti na drugo mesto, in to pred Češkoslovaško.

Včerajšnja etapa je dala take rezultate:

1. Lubek (ČSSR)	4.43'47" s poprečno hitrostjo 38,029 km na uro
2. Isajev (SZ)	po 10"
3. Bieniek (Polj.)	
4. Zaharov (SZ)	
5. Wodok (Polj.)	vsi v zmagovalčevem času

Končna skupna lestvica:

1. Morozov (SZ)	42.44'11"
2. Gusejnov (SZ)	po 1'35"
3. Gajaletinov (SZ)	2'36"
4. Ropret (Jug.)	2'46"
5. Zaharov (SZ)	2'48"
6. Poloničić (Jug.)	
8. Stiz (It.)	
9. Borovičanin (Jug.)	

Končna ekipna lestvica:

1. Sovjetska zveza	128.18'01"
2. Jugoslavija	po 6'00"
3. ČSSR	16'25"
7. Italija	39'40"

NOGOMET

VČERAJ V MILANU

Izžrebane skupine za italijanski pokal

Včeraj je v Milanu profesionalna nogometna zveza določila skupine za kvalifikacijski del tekem italijanskega pokala. Ekipe, ki bodo v sezoni 1979/80 nastopale v tem pokalu so razdelili na sedem skupin takole:

1. skupina
Perugia, Sampdoria, Roma, Ascoli, Bari.
2. skupina
Torino, Catanzaro, Lecce, Palermo, Parma.
3. skupina
Fiorentina, Avellino, Verona, Ternana, Como.
4. skupina
Inter, Bologna, Atalanta, Sambenedettese, Spal.
5. skupina
Lazio, Udinese, Pistoiese, Brescia, Matera.
6. skupina
Milan, Pescara, Monza, Genoa in Pisa.
7. skupina
Napoli, Cagliari, Vicenza, Cesena in Taranto.

Juventus, kot letošnji zmagovalec, si je že avtomatično zagotovil nastopanje v finalnem delu tekmovanja. Prvo kolo kvalifikacijskega dela bo na sporedu 22. avgusta.

Mednarodna motociklistična zveza je izključila za nedoločen čas dirkača Kennya Robertsa in Virginia Ferraria, ker se nista udeležila dirke v Belgiji. Po njunem mnenju je bila steza prenevarna.

SAN JUAN (Portoriko) — V drugem dnevu panameriških iger je padel prvi svetovni plavalni rekord. Dosegla ga je na 200 m prosto Cynthya Woodhead (ZDA) v 1'58"43, kar je za desetinko sekunde boljše od prejšnjega rekorda, katerega je ista plavalka dosegla na lanskem svetovnem prvenstvu v Berlinu.

KOŠARKA

Sinoči so na stadionu «1. maj» odigrali 2. kolo Borovega turnirja za rekreativce.

Izidi tekem so bili sledeči:

Spumpani - Under 80 58:70 (32:27)
Barkovlje - Rojan - Trebče 70:49 (36:30)

Jutri bo na sporedu še zadnje kolo. Prva tekma in sicer Under 80 - Trebče bo ob 19.30, vedno na stadionu «1. maj». Spumpani - Barkovlje - Rojan pa se bo začela ob 21. uri.

ODBOJKA

BOROVO — Na balkanskem mladinskem odbojkarskem prvenstvu v Borovem je jugoslovanska reprezentanca premagala v moški konkurenci Grčijo s 3:0, v ženski pa Turčijo s 3:0.

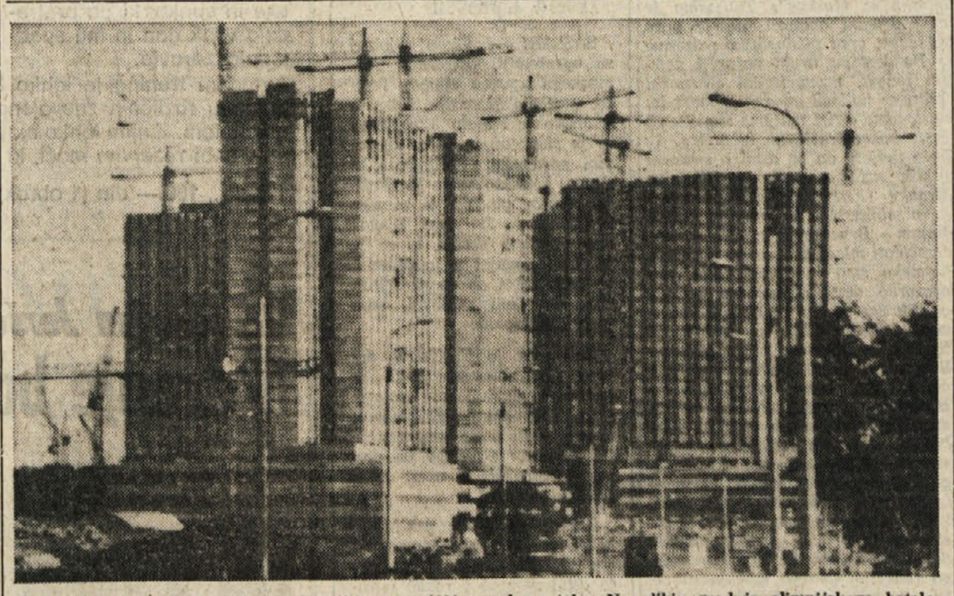

V Moskvi so gradbena dela za olimpijske igre 1980 v polnem teku. Na sliki: gradnja olimpijskega hotela (Foto ANSA-UPI)

Iz planinskega sveta

Uspel izlet SPDT na Triglavsko pogorje

Konec prejšnjega tedna je SPDT organiziralo in izvedlo tridnevni izlet za srednješolsko mladino na Triglavsko pogorje, ki je zelo dobro uspel. To je tretja taka izkušnja našega planinskega društva s srednješolsko mladino (po izletu na Lovce in Kaninsko pogorje), vendar pa je bilo letos tehnično dosti bolj zahtevno, saj je bilo tokrat prisotnih skoraj 50 mladincev, skupno s šestimi vodiči. Marsikdo se je že vprašal, zakaj obisk Triglavskega pogorja, ne da bi se nato povzpeli na vrh Triglava, vendar pa je odgovor jasen: snega je toliko (pa tudi nekaj nevarnih točk), da pot ni primerna za tako veliko skupino mladih in večinoma neizkušenih planincev.

V petek zjutraj se je skupina planincev odpravila z avtobusom proti Ljubljani, kjer so se ji priključili vodiči PD Viktor in sicer predsednik društva Miha Princ z ženo, Francelj Derganc in Matjaž Baumer. Pot so nato nadaljevali do Rudnega polja, kjer se je začela hoja. Vreme je bilo vse tri dni še kar naklonjeno (razen redkega dežja), nekateri mladinci pa le niso bili najboljše opremljeni. Pot do Vodnikove koče je bila precej dolga in počasna. Takoj po prihodu so se malo odpočili, še porazdelili po sobah ter se nato (ker je bilo pač dosti snega) do večerje kepali. Med tem pa so starejši planinci šli do bližnjih Bohinjskih vratc, od koder so imeli lep razgled nad vso okolico.

Naslednjega dne je bilo nebo jasno in čisto, tako da se je dobro videl vrh Triglava in tudi vse pogorje. Ta dan je čakala planince dolga pot, tako da so se na pot odpravili že ob 8. uri. Hoja je bila počasna in večkrat se je morala kolona tudi ustavljati. Malo pred kočo, ki jo upravljajo člani PD Viator, se je skupina razdelila na dva dela: večja se je takoj odpravila proti koči, manjša, a bolj izkušena, katero so celo prej planinsko «testirali» vodiči Viatorja, pa se je podala na bližnji Debeli vrh (2392 m). Tu je bilo treba nekaj malega celo preplezati, vendar pa je šlo vse srečno in sistematično z izkušenimi vodiči. Vsi planinci so se spet zbrali proti večeru v koči, kjer je bilo vzdušje zelo veselo. Na sporedu je bil namreč planinski krst, s posebnim obredom, na katerem so sodelovali «veliki svečenik», «birič» in ostali. Povratek je potekal preko planine Vogar v Staro Fužino, kjer so vsi spet sedli v avtobus.

Adriana Margon

Mladinci SPDT v Lepeno

Včeraj se je skupina mladincev SPDT odpravila na 11-dnevni mladinski planinski tabor v Lepeno, ki ga že več let zaporedoma prireja PD Nova Gorica. Tečaja se udeležujejo štirje mladinci in dve mladinki.

Bližnje delovanje SPDT

SPDT prireja v nedeljo, 22. julija, avtobusni izlet na Porezen. Hoje bo kaki dve uri in pol. Ob povratku si bodo planinci ogledali partizansko bolnico Franjo in Cerkno. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI vsak dan od 11. do 12. ure.

V soboto, 28. in v nedeljo, 29. t.m., pa bo izlet z osebnimi avtomobili v Karnijske Predalpe. Pot bo peljala od koče Pordenone (1249 m) po meliščU v Val Montanaio, mimo strmih vrhov in znamenitega Campanile di Val Montanaia, izletniki pa se bodo nato vrnili po daljši in krajši poti azaj h koči. Vse podrobnosti bomo še javili.

D. J.

NOGOMET

TURNIR PRIJATELJSTVA

Odlično vzdušje na Ravnah

Reprezentanca ZSŠDI je osvojila četrto mesto, zmagali pa so Madžari, pred domačini in Korošci

Letošnji, že tradicionalni nogometni «Pokal prijateljstva» je bil na Ravnah na Koroškem. Udeležile so se ga štiri reprezentance in sicer: Slovenska športna zveza iz Celovca, ZSŠDI, reprezentanca Mežiške doline ter ekipa VESE iz Celldömölka iz Železne županije na Madžarskem. Tokrat je prvič, da se je turnirja udeležilo tudi neslovensko moštvo.

Po dvodnevnih bojih so končno zmago zasluženo osvojili Madžari, ki so pokazali daleč najboljši nogomet. Naj omenimo tudi, da je komaj teden dni prej prav ta ekipa postala madžarski mladinski prvak. Kot so nam povedali njeni predstavniki, je mestece Celldömölk eno najboljših nogometnih centrov na Madžarskem. Sam klub VESE (tj. železničarski klub) je v zadnjih petih letih dal kar 12 igralcev raznim klubom 1. madžarske nogometne lige.

Reprezentanca ZSŠDI se je letos odrezala slabše kot prejšnja leta. Z dvema porazoma je skončala na zadnjem mestu lestvice. V soboto popoldne je igrala z Madžari in gladko izgubila s 6:0. Proti tako močni ekipi bi bil vsak podvig nemogoč, zlasti zato, ker so moštvo ZSŠDI sestavljali igralci kar iz osmih zamejskih društev, ki se med seboj ne poznajo. Zato je bila tudi uigranost ekipe slaba.

V drugi sobotni tekmi so pa domačini s precejšnjo težavo odpravili Korošce s tesnim 1:0.

V nedeljo zjutraj so bile na sporedu finalne tekme. Za 3. in 4. mesto sta igrali ZSŠDI ter SŠZ iz Celovca. Po trdi in na trenutke tudi grobi igri so zmagali Korošci z 2:1, potem ko so naši fantje že vodili z 1:0 ter si ustvarili tudi nekaj lepih priložnosti za podvojitev. Toda žoga je okrogla in zmaga tisti, ki jo večkrat potisne v nasprotno mrežo in ne tisti, ki morda igra bolje in si ustvari več priložnosti za gol.

Sledil je finale za 1. in 2. mesto med Ravenčani in Madžari. To je bila zdaleč najlepša tekma turnirja. Tudi tu je tekmo izgubilo moštvo, ki je prvo povedlo. Ravenčani so vodili z 1:0 še samo 15 minut pred koncem, vendar so v preveliki želji po zmagi zanemarili obrambo, kar so Madžari izkoristili ter s hitrimi protinapadi, najprej izenačili, nato pa povedli in to vodstvo obdržali do zaključnega sodnikovega žvižga.

Kljub dežju, ki je zlasti v soboto neusmiljeno lil, je bilo vzdušje na Ravnah edinstveno. Organizacija je bila brezhibna, gostoljubnost domačinov pa kot vedno izredna. Z zadovoljstvom smo opazili, da si mladina takih srečanj želi, saj so to nedvomno edinstvene priložnosti za navezavo novih prijateljskih stikov. Naši fantje so se kljub težavam z jezikom še najbolj «razumeli» z Madžari, ki so ob slovesu izrazili željo, da bi jih kdaj s kako našo ekipo obiskali, kar so, seveda, z veseljem obljubili.

Vili Prinčič

KOŠARKA

NA TURNIRJU SV. ANE V GORICI

PRENOVLJENA PETERKA ŠZ DOM POVSEM ZADOVOLJILA S SVOJO IGRO

Osvojila je prvo mesto - Novi igralci so se dobro izkazali

V petek in v nedeljo je bil na igrišču pri cerkvi rajona Sv. Ane košarkarski turnir, na katerem je sodeloval tudi goriški Dom. Turnir je organizirala župnija sv. Ane, ki je s tem hotela zbrati v prijetnem vzdušju čim večje število ljudi. To ji je seveda tudi uspelo, saj je srečanjem prisostvovalo kar precejšnje število ljudi. Finalna srečanja bi morala biti v sobotnih večernih urah, žal pa so zaradi dežja ta prenesli na naslednji večer.

Kot smo že omenili, so na turnirju nastopili tudi domovci in to tudi zelo uspešno, saj so prepričljivo zasedli prvo mesto. Poleg naših fantov so nastopile še ekipe Arteja, Edere in Libertas Casa del Carrozziere. Vse te tri ekipe so iz Gorice in so v minuli košarkarski sezoni nastopili v promocijskem prvenstvu skupno s Hvaličevimi varovanci. Letošnji nastop domovcev v promocijskem prvenstvu ni bil najbolj pozitiven, ker so zasedli le predpredzadnje mesto na lestvici, saj so le štirikrat zmagali, drugače pa vedno klonili nasprotnikom. Vsi trije včerajšnji nasprotniki so zasedli zgornje prostore lestvice, kljub temu pa so tokrat morali kloniti premočnim domovcem.

Trener Hvalič je tokrat nekoliko prenovil ekipo z vključitvijo treh novih igralcev, ki bodo po vsej verjetnosti v prihodnji sezoni nastopili v vrstah Doma. Kot je verjetno vsem ljubiteljem goriške košarke znano, so belo-rdeči imeli do včeraj na razpolago le enega visokega igralca, kar je bilo tudi vidno pri lovljenju odbitih žog. Novi igralci, ki so vsi višji od metra devetdeset in imajo že veliko izkušenj s košarkarskih igrišč, bodo nedvomno ojačili mlado Domovo ekipo. Ivan Cej je lani igral z ekipo Alfieri iz Gradišča, ki je v finalu za prestop v D ligo klonila favoriziranemu Jadranu. Tu je igral v vlogi drugega centra in je bil zaradi izredne točnosti pri izvajanju metcv velik problem za vsakega nasprotnika. Mario Visintin je pred leti igral pri društvu Arte in to še kar uspešno, nato pa je zaradi poklica zapustil košarko. Izstopa zlasti v lovljenju odbitih žog in v izredno požrtvovalni igri. Silvano Kristančič je izredno prodoren center, ki zna z lahkoto preigrati marsikaterega igralca in metati na koš iz neposredne bližine. Igral je pred leti tudi v prvi italijanski ligi, prejšnjo sezono pa je odigral v C ligi z ekipo Tigers iz Gorice. S temi tremi igralci hoče trener Hvalič dati neko večjo gotovost ostalim mladim košarkarjem, ki letos niso znali pokazati, kaj v resnici veljajo.

Dom — Edera 94:77 (37:36)

DOM: Cej 14, Visintin 10, Devetak 4, Košuta, Semolič 16, Prinčič 12, Čubej, Ugo Dornik, Hvalič (k) 11, Kristančič 18, Mauro Dornik 9.

V polfinalnem srečanju so domovci brez velikih težav odpravili nasprotnika Edere, ki so se za to priložnost ojačili z nekaterimi drugimi igralci. Tekma je bila zelo prijetna, saj živčnosti med igralci ni bilo in to je tudi botrovalo zmagi naših fantov, ki jim večkrat v ključnih trenutkih zmanjka razsodnost in prične strašiti neizbežna trema. V prvem polčasu sta si bili ekipi enakovredni, opaziti je bilo morda lahno premoč nasprotnikov, ki so zaigrali bolj ubrano. V drugem polčasu pa so se naši fantje razigrali in so z res lepimi in učinkovitimi prodori in protinapadi polnili nasprotnikov koš tja do petnajstih točk prednosti. Pri tem se je srečanje zaključilo, saj nasprotniki niso mogli več prehiteti izredno razpoloženih domovcev.

Drugi finalist je bil znan na koncu srečanja med Artejem in Libertasom. Izid je bil sledeč: Libertas Casa del Carrozziere - Arte 105:89.

Finale za 3. in 4. mesto

Edera - Arte 98:93 (45:50, 87:87)

Finale za 1. in 2. mesto

Dom - Casa del Carrozziere 104:83 (49:43)

Dom — Casa del Carrozziere 104:83

DOM: Cej 20, Visintin 5, Devetak 8, Semolič 8, Čubej, Prinčič 8, Ugo Dornik, Hvalič (k) 14, Kristančič 33, Mauro Dornik 8.

V finalnem srečanju so Hvaličevi varovanci dobro zaigrali in zasluženo zmagali. Srečanje je bilo sicer nekoliko nešportno, saj sta dva igralca bila izključena zaradi prevelikega zagona do tekme. Vsekakor lepi finale, poln atraktivnih akcij. Velika uigranost domovcev je prišla na dan šele v drugem polčasu, ko so se dokončno odločili od nevarnih nasprotnikov. Pohvaliti je treba celotno ekipo, zlasti pa Cejа, ki je v kritičnih trenutkih z lahkoto zadeval nasprotnikov koš in Kristančiča, ki je bil najboljši strelec srečanja in prava gonilna sila belo-rdečih. S tem turnirjem je lahko Domov trener izredno zadovoljen, saj je lahko preizkušal pravo moč svojih igralcev. Morda je še prezgodaj za takšno trditev, ampak po prikazani igri se bodo po vsej verjetnosti domovci prihodnjo sezono borili za najvišja mesta in morda tudi za vstop v D ligo.

Končna lestvica: 1. Dom Gorica, 2. Casa del Carrozziere, 3. Edera in 4. Arte.

M. Č.

SMUČANJE

Mladi smučar David še vedno v nezavesti

NOVARA — Zdravstveno stanje mladega italijanskega smučarja Leonarda Davida, ki je že več mesecev v komi, je v vsej svoji negotovosti, nespremenjeno. Tako je izjavil primarij nevrokirurške klinike v Novari prof. Geuna, ki je pripomnil, da je David fizično odporen, žal pa ni nobenega vidnega odziva na stimulacije. Ni vidnega izboljšanja, ki smo ga pričakovali, je še dodal prof. Geuna, ki ni hotel preiti v podrobnosti.

BOKS

Dvoboj med Alfiom Righettijem in Lorenzom Zanonom za naslov evropskega prvaka težke kategorije bo 11. t.m. v Riminiju. Prvak Zanon, ki je naslov iztrgal Špancu Evangelistu, bo proti višjemu rojaku prav gotovo prestal zelo zahtevno preizkušnjo.

OBVESTILO

SK Devin

sporoča, da bo v petek, 6. julija, v prostorih gostilne Širca Terčon v Mavhinjah ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem sklicanju

5. REDNI OBČNI ZBOR

z naslednjim dnevnim redom:

1. **Otvoritev občnega zbora**
2. **Izvolitev predsedstva občnega zbora**
3. **Izvolitev volilne komisije**
4. **Poročila in diskusija na poročila**
5. **Razrešnice odboru**
6. **Volitve novega odbora**
7. **Razno**

Člani, prijatelji in simpatizerji toplo vabljeni.

DRŽAVE ASEAN NE BODO SPREJEMALE BEGUNCEV

VIETNAMSKI BEGUNCI POTOPILI DVE LADJI

Dejanje iz obupa: preprečiti odgon na odprto morje
Tri italijanske ladje plujejo proti Singapuru

BANGKOK — Tajska bo še naprej izvajala politiko zaprtih vrat za indokitajske begunce, in sicer vse dokler ne bo prejela gotovih jamstev, da bodo te begunce kasneje sprejele druge dežele. To je izjavil včeraj glasnik tajskega zunanjega ministrstva, ki je pojasnil, da to tajsko stališče ni v protislovju s pripravljenostjo držav skupine ASEAN (Tajska, Malezija, Indonezija, Singapur in Filipini), da bi preučile možnost, da ukinejo prepoved o sprejemanju vietnamskih «morskih beguncev».

Glasnik je dejal, da bo ASEAN preučil možnost ponovnega odprtja svojih meja za begunce ob priložnosti mednarodne konference o beguncih, ki so jo sklicali ZN za 20. in 21. julija.

Na Tajskem živi sedaj že več kot 150.000 ljudi, največ iz Laosa, ki so nameščeni v taboriščih. Prav tako je tam tudi več kot 40.000 Kampučijcev, katerim ni bil priznan status beguncev.

Zaloigra beguncev v morjih jugovzhodne Azije se nadaljuje. Iz glavnega mesta Malezije, Kuala Lumpura poročajo, da so begunci dveh vietnamskih ladij potopili ladji in pokvarili motorje, da bi jih malezijska policija ne mogla več pognati na odprto morje. Le malo prej je malezijski ministrski predsednik Husein Onn izjavil, da je Malezija sprejela doslej že 75.000 beguncev in da nima več nobene možnosti, da bi sprejemala še druge.

Italijansko ministrstvo za obrambo je objavilo posebno sporočilo v katerem pravi, da se je začelo potovanje treh ladij italijanske vojne mornarice proti jugovzhodni Aziji. Gre za križarki «Andrea Doria» in «Veneto» ter za pomožno ladjo «Stromboli». «Andrea Doria» je sinoči odpotovala iz La Spezie ter se bo pridružila danes «Venetu» in «Stromboliju», ki bosta tudi danes odpotovali iz Taranta. Vse tri ladje bodo prispele 23. julija v Singapur, kjer se bodo ustavile nekaj dni, nakar bodo začele križariti po Siamskem morju, kjer bodo iskale begunce.

Križarka «Andrea Doria» lahko sprejme okoli 400 beguncev za katere so preuredili velike hangarje (ladja je opremljena sicer s 5 velikimi helikopterji). Na ladji je tudi 5 zdravnikov in en ginekolog. Oskrbljena je s hrano in vsemi potrebščinami za daljša potovanja. Vse tri ladje se bodo vrnile v Italijo konec avgusta, kamor bodo pripeljale begunce.

Poveljstvu in moštvu ladij, ki odhajajo, je minister za obrambo Ruffini naslovil poslanico v kateri poudarja njihovo humanitarno vlogo pri reševanju beguncev. Ta vloga predstavlja lep zgled za ves svet.

Častni predsednik PLI sen. Malagodi in Agostino Pera od vodstva liberalne mladine sta se včeraj srečala s posl. Zamberlettijem, ki je predsednik odbora za vietnamske begunce pri rimski vladi. V pogovoru z vladnim predstavnikom so obravnavali razne možnosti pomoči beguncem, vključno z liberalnim predlogom, da bi Italija posredovala pri EGS za usklajeno akcijo v korist beguncev.

Emilio Colombo, ki je še vedno predsednik neizvoljenega evropskega parlamenta, je pozval irskega ministrskega predsednika Lyncha, ki je tudi predsednik ministrskega sveta «deveterice», naj sproži potrebne pobude na ravni EGS v korist vietnamskih beguncev. Izvršni organi EGS pa so s svoje strani sklenili, da bodo odslej namenili beguncem pomoč, ki je bila določena v korist Vietnama. Ukrep je naletel na ostre kritike. V Canberri pa so se sestale države pakta ANZUS (ZDA, Avstralija in Nova Zelandija, ki so posvetile svojo pozornost begunskemu vprašanju.

V Milanu so v okviru «Ljudskega gibanja» sprožili novo pobudo v korist beguncev, ki so jo podpisale nekatere večja italijanska katoliška gibanja in tednik «Il sabato». Med drugim bodo poslali v Malezijo delegacijo, ki bo obiskala razna taborišča ter organizirala morebitna potovanja beguncev v Italijo. (vk)

KLJUČNA BITKA DRŽAVLJANSKE VOJNE

Sandinistični borci zavzeli mesto Rivas

Washington ni še našel Somozovega naslednika

SAN JOSE' DE COSTA RICA — Sandinistična fronta je predvčerajšnjim zmagala eno izmed ključnih bitk nikaragujske državljanske vojne: zasedla je mesto Rivas, sto kilometrov južno od Manague, kar pomeni, da je sandinistom odprta z juga pot proti glavnemu mestu.

Tuje agencije napovedujejo, da bodo sandinisti proglasili Rivas za začasno prestolnico Nikarague. Že pred dnevi so namreč napovedali, da se bo v Rivasu sestala začasna nikaragujska vlada. Desant Somozovih gardistov, ki so skušali z vsemi silami prebiti obroč okoli Rivasa, torej ni uspel. Sedanji Somozov poraz pomeni novo etapo v končnem boju za strmoglavljenje diktature. Prav zato postaja dejavnost ameriške diplomacije iz ure v uro bolj mrzlična, saj se ZDA zavedajo, da je vsaka ura dragocena, če hočejo zaščititi svoje interese v Nikaragui. Besni so že na Somozovo trmo, ki noče odstopiti in prepustiti svoje mesto «na ameriškem plačilnem seznamu» kaki manj kompromitirani figuri. V skrajnem primeru bi jim prav prišla tudi kaka osebnost edine opozicijske stranke, morda konservativec, ki bi dovolj prepričljivo branil ameriške interese v Nikaragui. Prav zato se v ameriškem časopisju pojavljajo vesti o kubanskem vmešavanju v nikaragujsko krizo. Washington se namreč nahaja v slepi ulici, saj je sandinistična začasna vlada objavila le svoj politični program, gospodarskega pa zaradi razumljivih razlogov skrbno drži v predalu.

Nikaragua je namreč najrevnejša centralnoameriška država, ki jo je polstoletna zasebna diktatura družine Somoza skoraj v celoti izžela, da lahko le drastično gospodarsko načrtovanje reši državo pred popolnim propadom. Tako načrtovanje pa sandinisti skrbno prikrivajo, saj bi jih ameriški kapital takoj proglasil za marksistične prevratnike, plačance Havane, ki jim je Nikaragua le odskočna deska za nadzorstvo nad Srednjo Ameriko.

Tako slikanje vraga skušajo ostale, v resnici redke, latinskoameriške države preprečiti. Kostarika in Mehika se namreč že od nedelje pogovarjata o bodočnosti Nikarague. Obe državi sta se idejno pridružili sklepom andskega pakta (Venezuela, Kolumbija, Ekvador, Bolivija in Peru), da mora v Nikaragui zavladati demokracija. (voc)

Libijska «vojna» proti puščavi

RIM — Prihodnji mesec bodo v Rimu razstavljali dosežke libijske republike pri kolonizaciji puščave Libija namreč skuša doseči čimprej popolno neodvisnost od uvoza žitaric, zato razvija ogromne poljedelske kombinate, ki spreminjajo puščavo v rodovitna območja. Že danes Libija pridela dovolj sadja in zelenjave, prav tako se je osamosvojila v perutninarstvu.

ZAHODNONEMŠKI BUNDESTAG JE ODLOČIL

UMOR NE ZASTARA: KAJ SEDAJ?

(Od dopisnika Tanjuga posebej za Primorski dnevnik)

BONN — *Istega dne ko je bonski Bundestag z zaskrbljujoče tesno večino izglasoval odločitev, ki je z moralnega in političnega stališča bila edina možna — da nacistični zločini ne smejo zastarati — je potekala v Duesseldorfu 344. po vrsti razprava na procesu proti skupini esesovskih morilcev iz koncentracijskega taborišča Majdanek. Kot običajno v dvorani razen prič, pznikov in peščice študentov, ki prihajajo sem iz študijskih nagibov, ni bilo nikogar. Kamere televizije so to praznino, ki traja več kot tri in pol leta zabeležile samo zato, da bi gledalcem, ki so preživeli napet dan pred televizijskimi zasloni in spremljali prave viteške dvoboje parlamentarcev, prikazali tudi «drugo stran medalje». Politične stranke in posamezniki so v razpravo o tem, ali naj v povojni nemški demokraciji zločini iz nemške strahovlade zatonejo v pozabo, vložili veliko energije, sredstev in prepričevalnega smisla. Sedaj, ko je odločitev padla, ko so torej odstranjene administrativne ovire za temeljit obračun z nacistično preteklostjo — vsaj s tistimi posamezniki, ki so teroristično državo izkoristili zato, da so do kraja sprostili svoje najnižje ubijalske strasti — sedaj kaže podvomiti v to, da bo do takšnega obračuna v resnici prišlo.*

Edinega govornika, ki je v dolgovezni razpravi v parlamentu argumentirano in resno opozoril na porazno ravnodušnost zahodnih Nemcev do nacističnih zločinov v preteklosti — sivino je samo za kratek trenutek razbila ameriška nadaljevanka «Holocaust», ki so jo prikazali v začetku tega leta — poslanca Klausa Thuessinga, so njegovi kolegi prekinjali z žaljivimi vzkliki kot na primer: «Ali nam bereš telegram iz Moskve?» Thuessing je med drugim opozoril, da je prav ta teden, pred zgodovinsko razpravo v Bundestagu drugi največji nemški tednik, neonacistični «Nazional Zeitung» natisnil uvodnik z mastnim naslovom: «Štiri milijone izmišljenih žrtev koncentracijskih taborišč». Ne kaže verjeti, da bo ostal v spominu vzklik ugledne poslanke liberalne stranke (FDP), državne sekretarke v ministrstvu za zunanje zadeve Hamm - Bruecherjeve: «Ne smemo zamolčati mladi generaciji, s kakšno hipoteko smo jo obremenili!», niti opozorilo demokrščanskega poslanca Blummenfelda iz Hamburga, enega izmed redkih iz Kohlove in Straussove stranke, ki so glasovali proti zastaranju nacističnih zločinov. Kot bivši taboriščnik je Blummenfeld zahteval, naj «noben nacistični morilec ne uide pravični kazni». V krogih socialdemokratske stranke slavijo odločitev Bundestaga kot pomemben uspeh, ki je — to gotovo — rešil mednarodni ugled ZR Nemčije. Dejstvo, da je 222 poslancev najvišjega predstavniškega doma v ZR Nemčiji bilo, kar zadeva reakcijo javnega mnenja v svetu, povsem ravnodušnih, zaskrbljuje.

Sam zakon, po katerem najhujši zločin, umor, ne more pravno zastarati, gotovo ne bo pri nemškem pravosodju spodbudil vneme za iskanje in kaznovanje nacističnih zločincev. Medtem ko skupinico anarho-teroristov preganjajo z vsemi najsodobnejšimi tehničnimi sredstvi, zakonitimi in protizakonitimi posegi v sfero zasebnega življenja državljanov, se bivši nacisti kažejo v javnosti, ali pa — kot na primer berlinski morilski zdravnik Heim — pošiljajo iz skritih kotov, v katere so se zatekli, svoja sporočila po izbranih odvetnikih. Od 1945. leta pa do danes so v ZR Nemčiji sprožili preiskavo in sodni postopek proti 84.000 bivšim nacistom. Štiriinsedemdeset tisoč so jih oprostili, pravomočno obsodili pa samo nekaj več kot 6.000. Da so bile v večini primerov «kazni» samo simbolične, pa ni treba posebej poudarjati. Tega, da je bilo do prikazovanja ameriške nadaljevanke «Holocaust» kar 85 odstotkov zahodnih Nemcev za to, naj nacistični zločini dokončno zastarajo, tudi ne.

IVO VAJGL

Osem mesecev po ugrabitvi

Sardinski trgovec Troffa izpuščen

SASSARI — Včeraj zjutraj so ugrabitelji, osvobodili sardinskega trgovca «Pupa» Troffo, v bližini Sassarija. Njegovo jetništvo je trajalo 8 mesecev in je sicer najdaljše v zgodovini sardinskega kriminala. Ni znano, kolikšno vsoto je družina Troffa plačala v zameno za trgovčevo življenje. Njegov brat, Daniele Troffa, ki se je vseskozi pogajal z ugrabitelji, je samo rekel, da na «Sardiniji niso še nikoli zahtevali tako visoke odkupnine».

Kaže, da je Troffa v dobrem zdravstvenem stanju, pritoževal se je samo nad nečloveškim ravnanjem kriminalcev; skoraj vseh osem mesecev je bil privezan z verigo od drevo, z zamašenimi ušesi in z obvezo na očeh.

Primer pa ni še zaključen. Eden od dveh odposlancev, ki sta bila prisotna ob zamenjavi, je ostal namreč v rokah ugrabiteljev, dokler jim ne bo popolnoma izplačana (verjeno v enem tednu) odkupnina. Ime tistega, ki je prevzel «neprijetno» Toffovo mesto, ni znano. Eden od preiskovalcev je rekel, da četudi bi kaj vedel, ne bi povedal ničesar, «saj gre za človeško življenje».

Levi pred ministrstvom za turizem in prireditve

RIM — Nenavaden protest pred ministrstvom za turizem in prireditve: Mario Vulcanelli, krotilec levov in lastnik cirkusa «Wulber» je včeraj zjutraj postavil pred ministrstvom veliko kletko, v katero se je zaprl z levi vred. Na tak način protestira zoper dejstvo, da mu ne dovolijo nastopov v večjih mestih, zaradi česar je ostalo 25 cirkuških delavcev brez zaslužka.

Vrsta belih in plavih cirkuških vozov je razvrščenih ob cesti z velikimi protestnimi napisi. Vulcanelli, ki je med levi samo z majhnim bičem, improvizira shode, da bi si pridobil vsaj minimalno solidarnost mimoidočih: «Hočejo nam preprečiti delovanje, čeprav so naše predstave vseeno zadovoljive. Predsednik cirkuške ustanove, Palmiri, pa nas hoče uničiti, saj skrbi samo za interese večjih cirkusov.» Poudaril je obenem da mu niso plačali niti lire odškodnine, ko mu je pred meseci zgorelo veliko zagrinjalo, čeprav plačuje zavarovalnino, kot vsi ostali.

Loredana Vulcanelli pa je v skrbeh za očeta, saj so bile zveri ves dan brez hrane in ne ve se, kdaj se bo protest zaključil. Krotilec je namreč izjavil, da se ne bo umaknil, dokler ne bo imel dovoljenja v žepu. Tudi policija je zaskrbljena, okoli kletke so razvrščeni izbrani strelci, da bi posegli ob vsakem nevarnem razpletu. (fp)

Na sliki (telefoto ANSA): krotilec med svojimi «mačkami».

KAŽE, DA JE TUDI LETOS MARSIKDO ŽE PRED IZPITOM ZVEDEL ZA TEME

Trideset tisočakov za maturitetno nalogo

TURIN — Čas mature je čas problemov, čaš živčnosti, čas fizične izčrpanosti. Če pa študentje zvedo za naslov pismenih nalog že prej, je zanje pol mature že napravljene. Turinska «La Stampa» se je v včerajšnji številki spraševala, ali je res tudi letos, kot se že nekaj let dogaja, kdo predčasno zvedel za naslove.

V ponedeljek zvečer ob 23. uri je namreč uredništvo sprejelo telefonsko sporočilo neznanega moškega, ki je bil pripravljen narekovati te naslove. Kot navaja turinski dnevnik, je neznanec posredoval tole kratko obvestilo: «Prva tema se nanaša na neko Goyevo trditev: Spanje razuma poraja pošasti, nasilje in terorizem; druga tema se glasi: Država in cerkev od preroda do republike; tretja pa: Življenje naroda in deželc v italijanski književnosti devetnajstega in dvajsetega stoletja». Razumljivo se je okrog dogodka vnelo nemalo polemik in ugibanj, ali bodo ti nasloví res držali, ali pa gre samo za ceneno šalo. Študentje so se med sabo telefonsko obveščali, nekateri so verjeli, drugi pa ne. Nekateri so med nočjo razvili teme, drugi pa so ostali hladnokrvni. Naslednje jutro pa je iz zapečatenih kuvert predsednik komisije prebral v daljši obliki to, kar je neznanec povedal že dan prej.

Dogodek je sprožil nemalo polemik. Na prošnjo ministra za šolstvo Spadolinija je turinski šolski skrbnik prof. Pisani razčistil delikatno vprašanje. Kapilarno je pregledal vsako komisijo posebej in ugotovil, da potek nalog ni predstavljal nobenih posebnosti in da ni bilo anticipiranja vsebine tem.

Afera bi se lahko končala tu in pustila vsakemu možnost, da si stvar razlaga po svoje. Včeraj ob 8.15, to je 15 minut pred pričetkom izpitov, pa je uredništvo dnevnika «Stampa sera» ponovno dobilo telefonsko sporočilo očeta nekega študenta znanstvenega liceja, ki je prav tako v skrčeni obliki napovedal vsebino nalog iz matematike. Uredništvo je z dogodkom seznanilo šolsko skrbništvo, ki pa je tudi tokrat zagotovilo, da so zapečatene kuverte ostale nedotaknjene do 8.30.

Komentatorji ne obtožujejo turinskega skrbništva. Riba smrdi pri glavi, v Rimu. Baje so v torek zvečer za 20 ali 30 tisoč lir celo «prodajali» iste matematične naloge, ki naj bi jih študentje reševali naslednje jutro. To je nekemu italijanskemu dnevniku povedal oče študenta, ki je dobil že rešene naloge od dekleta, ki je v neposrednem stiku «z vrhom». (kt)

ZALOŽBA

Cankarjeva založba

LJUBLJANA, KOPITARJEVA, 2

Dr. Raphael Lenne:
Depresija - bolezen našega časa

Zakaj se počutijo milijoni zaposlenih ljudi tako često potlačeni, utrujeni, obupani, zakaj so črnogledi, brez radosti in vneme, otopeli, preutrujeni, depresivni? Kaj povzroča njihove bojazni, motnje spanja, živčne zlome, kaj jim hromi spolno moč? Zakaj boleha toliko gospodinj za različnimi psihosomatskimi motnjami? Zakaj se ubijajo šolarji in študentje pri vsem tako sodobnem pouku, navzlic tako odličnim univerzam in napredni pedagogiki? In zakaj se upokojenci, celo v najbolje urejenih domovih za stare, počutijo zapuščene, brezupno same in zagrenjene?
Odgovor: sodobni način življenja ne zastruplja samo našega okolja, temveč prav tako učinkovito tudi našo duševnost. Izid tega je nova, socialna bolezen — depresija.

142 str., **160.— din** (2 obroka).

Dr. Hannes Lindemann:
Sprostitev v stiski

Sodobni človek, ki je utesnjen in hkrati osamljen pri iskanju ravnovesja med svojimi notranjimi vzgibi in zunanjimi pritiski, si lahko pomaga z avtogenim treningom. To je metoda, po kateri se človek lahko nauči, kako naj se sprosti, enakomerno razporedi in troši svoje moči, nauči se premagovati psihične pritiske in sunke, ki ga pretresajo vsak dan in mu spodjedajo zdravje.
Avtogeni trening je lahko bistveni dejavnik pri premagovanju različnih zasvojenosti z drogami, nikotinom in alkoholom. Z njim lahko človek v izjemnih položajih sprosti v sebi rezervne moči, ki sicer ostajajo neizkoriščene.

176 str., **100.— din** (1 obrok).

Dr. Marjan Jerše:
Notranje bolezni

V knjigi bo bralec našel vse notranje bolezni, ki pogosteje ogrožajo sodobnega človeka: bolezni krvi in krvotvornih organov, dihal, srca in ožilja, bolezni prebavil, jeter, žolčevodov, trebušne slinavke, bolezni presnove, ledvic in sečevodov, žlez z notranjim izločanjem, kosti, mišic in sklepov. Posebej so dodane zastrupitve.
Pri vsaki bolezni nam avtor opisuje organe, ki jih bolezni napadejo, a le toliko, da bralcu laže razloži bolezen in zdravljenje ter se tako približa glavnemu namenu knjige: kako notranje bolezni spoznamo in se jih obvarujemo.

216 str., **145.— din** (1 obrok).

Maurice Messegue:
Narava ima vselej prav

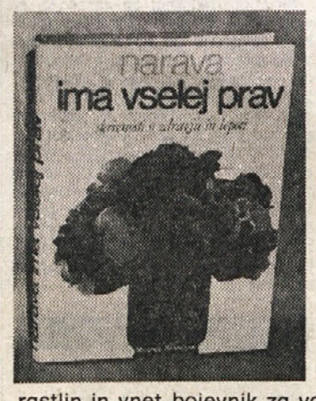

Iz knjige se lahko naučimo, katere rastline in zelišča imajo zdravilno moč in kako to moč izkoristimo. Dopolnjujejo jo recepti za pripravo domačih zdravil, lepotil in okusnih jedi. Knjiga govori o tem, kako lahko po naravni poti, brez dodatkov škodljivih kemikalij, bolni ozdravijo, zdravi pa si zdravje ohranijo.
Narava ima vselej prav! Pisec knjige, odličen poznavalec zdravilne moči rastlin in vnet bojevnik za varstvo okolja, je eden izmed tistih, ki si javno in po vseh močeh prizadevajo, da bi ta ugotovitev prodrla čim globje v zavest ljudi.

252 str., **150.— din** (2 obroka)

Dr. Bogdan Tekavčič:
Kaj mora ženska vedeti o sebi

Ta knjiga spremlja žensko od rojstva do starosti. Bralec spozna posebnosti ustroja njenega telesa, organov in organskih sistemov in posebej funkcije spolnih organov. Avtor z biološkega in psihosocialnega vidika prikazuje dekle in fanta, ženo in moža, razumljivo razprede spoznanja o fiziologiji zanositve, poteku nosečnosti in porodu. S sodobnih vidikov osvetil 3 glavne mejnike v življenju ženske: menstruacijo, porod in klimakterij, ta fiziološka naravna dogajanja, ki pa dobivajo v pogojih civilizacije pogosto patološki predznak.

208 str. **180.— din** (2 obroka)

Dr. Bogdan Tekavčič:
Kaj mora moški vedeti o sebi in ženski

Izvirna, priročniško zasnovana knjiga, neposredno in izzivalno naslovljena na moške. Avtorjeve izkušnje pri zdravljenju fantov in mož, njegova vsakodnevna srečanja z njimi so pripomogli, da je delo napisano poljudno in vsakomur dostopno. V tako zasnovanih okvirih lahko fant, mladostnik, zrel moški, samec in zakonski mož najde vse tisto, kar ga vznemirja, na kar želi najti odgovor in o čemer se najpogosteje sučejo pogovori med zdravnikom in pacienti v ordinaciji ali posvetovalnici.
Kakor spremlja prejšnja knjiga žensko, tako spremlja ta knjiga moškega.

336 str., **250.— din** (2 obroka).

NAROČILNICA — za naročnike v Jugoslaviji

Priimek in ime .....

Naslov .....

Zaposlen(a) .....

Poklic ..... roj. .....

Reg. št. os. izk. ..... izd. od .....

Nepreklicno naročam knjigo .....

.....

Datum ..... Podpis .....

Knjige lahko kupite v *Tržaški knjigarni* ali pa jih naročite pri CANKARJEVI ZALOŽBI, Ljubljana, Kopitarjeva 2 — tel. 323841, int. 250